

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ
ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ ТА СУСПІЛЬСТВОЗНАВСТВА
ІСТОРИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО
НАПИСАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ
КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ
ЗАОЧНОЇ ТА ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМ
НАВЧАННЯ**

Умань – 2014

Рецензенти:

Кузнець Тетяна Володимирівна, доктор історичних наук, професор, зав. кафедри історії України Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Кривошея Ігор Іванович, кандидат історичних наук, професор, зав. кафедри всесвітньої історії та правознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

*Рекомендовано до друку радою історичного факультету Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини
(протокол № 6 від 27 березня 2014 р.)*

Методичні рекомендації щодо написання та оформлення контрольних робіт для студентів заочної та дистанційної форм навчання / З.В. Священко, О.О. Кунецька. – Умань : ВПЦ «Візаві», 2014. – 75 с.

Методичні рекомендації укладено відповідно до Положення про контрольні роботи студентів заочної форми навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. Вони містять методичні поради щодо написання, оформлення та порядку зарахування контрольних робіт для студентів заочної та дистанційної форм навчання. Посібник містить також методичні рекомендації щодо роботи з навчальною і науково-методичною літературою, тематику контрольних робіт. Наявність цієї інформації допомагатиме студентам своєчасно і якісно виконувати контрольні роботи з дисциплін, передбачених навчальним планом.

Видання розраховане на студентів історичних факультетів заочної та дистанційної форм навчання.

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	
МЕТОДИКА РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЮ І НАУКОВО МЕТОДИЧНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ.....	
МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	
ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	
ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ V КУРСУ.....	
ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МАГІСТРАНТІВ..	
ДОДАТКИ.....	

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Основне завдання вищої освіти полягає у формуванні творчої особистості фахівця, здатної до саморозвитку, самоосвіти, інноваційної діяльності. Виконання цього завдання навряд чи можливе лише через передачу знань у готовому вигляді від викладача до студента. Необхідно перевести студента з пасивного споживача знань у активного їх творця, який вміє сформулювати проблему, проаналізувати шляхи розв'язання, знайти оптимальний результат і довести його правильність. В цьому допоможе належна організація самостійної роботи студентів заочної та дистанційної форм навчання.

Самостійна робота – це форма організації індивідуального вивчення студентами навчального матеріалу в аудиторний та позааудиторний час. Мета самостійної роботи студента – сприяти формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості молодого людини, суть якої полягає в уміннях систематизувати, планувати, контролювати й регулювати свою діяльність без допомоги й контролю викладача.

Завданнями самостійної роботи студента можуть бути засвоєння певних знань, умінь, навичок, закріплення та систематизація набутих знань, їхнє застосування при вирішенні практичних завдань та виконання творчих робіт, виявлення прогалин у системі знань із предмета. Самостійна робота дає можливість студенту працювати без поспіху, не боячись негативної оцінки товаришів чи викладача, а також обирати оптимальний темп роботи та умови її виконання.

Для реалізації самостійної роботи в процесі вивчення навчального предмета студенти виконують комплекс завдань різних типів відповідних рівнів складності. Одним із таких завдань є виконання контрольних робіт з окремих дисциплін.

Виконання контрольної роботи студентами заочної та дистанційної форм навчання є важливою складовою навчального процесу. Контрольну

роботу студенти заочної та дистанційної форм навчання виконують згідно з навчальним планом.

Метою написання контрольних робіт є закріплення знань з відповідного навчального курсу, що передбачає оволодіння студентами заочної та дистанційної форм навчання методами наукового аналізу, самостійного вивчення теоретичного матеріалу того чи іншого курсу.

Завдання по контрольній роботі повинні допомогти студенту в оволодінні термінологією, основними положеннями навчальної дисципліни, надати навички у рішенні типових прикладів, задач, ситуацій. Разом з тим, трудомісткість завдання повинна бути такою, щоб його виконання не перевищувало встановлені для студента норми: для контрольних робіт 8-10 годин.

Студент одержує завдання під час настановчої сесії. Якщо він пропустив сесію з поважних причин, то особисто звертається за завданнями на відповідні кафедри згідно до графіка навчального процесу. Кафедра повинна повідомити студента про прізвище викладача дисципліни, його контактні дані для отримання необхідних консультацій.

Повний термін перевірки роботи від надходження в університет до видачі результатів студентам – 10 днів. Тривалість рецензування викладачем – 7 днів.

Завдання контрольної роботи – перевірити рівень знань з конкретної теми або проблеми.

У процесі підготовки контрольної роботи студенти набувають навичок роботи з монографіями, науковими статтями, нормативними і статистичними матеріалами. Вони також вивчають основні вимоги щодо оформлення наукових робіт.

Контрольну роботу з навчальної дисципліни студенти виконують відповідно до затвердженої тематики за їх власним вибором. Крім того, за погодженням з викладачем, студент може запропонувати свій варіант теми контрольної роботи.

Перед виконанням контрольної роботи студент має детально вивчити лекційний матеріал з курсу, підібрати відповідну навчальну, методичну та спеціальну літературу за рекомендованим списком (а також самостійно підбраною).

МЕТОДИКА РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЮ І НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ

У справі організації самостійної роботи студента на першому місці знаходяться вміння працювати з навчальною і науково-методичною літературою. Кожен студент повинен правильно і швидко знаходити потрібну книжку, довідник, словник, знати основи бібліографії.

Бібліографія полегшує і прискорює пошук потрібної літератури при підготовці доповідей, інформації, а також у процесі наукової роботи. Бібліографічні видання інформують читачів про видану літературу, публікують анотації до книжок і журнальні статті для бібліотечних каталогів. Кожна бібліотека має каталоги, що полегшують підбір літератури. Студенти повинні знати, що каталоги є систематичні, предметні й алфавітні. У систематичному каталозі відображено весь фонд даної бібліотеки, а картонки розкладаються за галузями знань. Предметні каталоги є різновидом систематичних каталогів; картонки в них зібрані в алфавітному порядку відповідно до змісту книг. В алфавітних каталогах картонки стоять в алфавітному порядку за прізвищами авторів або назв книг, якщо автори не вказані. До цього каталогу звертаються у тому випадку, коли потрібно в'яснити наявність книг певного автора в бібліотеці або знайти потрібну книжку, назва якої вже відома читачеві.

Для відшукування книги з якогось питання читач повинен знайти в систематичному каталозі відповідний розділ або підрозділ у цьому розділі, переглянути всі зібрані в них картонки і скласти необхідний список літератури. До цього списку слід, передусім, включити урядові директивні

матеріали, основні праці вчених з даної проблеми, підручники, навчальні посібники, методичні матеріали; потрібно також переглянути картонки нових надходжень до бібліотеки і включити до списку джерела, які з'явилися останнім часом (журнальні статті, брошури, книги). У кожній бібліотеці є картотека журнальних та газетних статей. В такій картотеці можна знайти назви статей, опублікованих у періодичних виданнях з проблем дисципліни, назви статей зі збірників наукових праць, матеріали різних конференцій, учені записки і т. п. Ці картотеки несуть оперативну інформацію, тому що частіше, ніж інші, поповнюються свіжими матеріалами. У бібліотеках (обласній та інших ВНЗ) є також картотеки авторефератів дисертацій з необхідної тематики. В картках, окрім авторів книг, їх назв, року, місця видання і видавництва, проставляються бібліотечні шифри (у лівому верхньому кутку). Щоб швидко отримати замовлену книжку, необхідно вказати всі її дані, в тому числі і шифр, оскільки це значно полегшує бібліотекарям пошук потрібної книги.

Під час навчання студенту доводиться звертатися до різних довідкових видань. До них відносяться енциклопедії, довідники, словники. Так, в словнику можна знайти стисло викладені матеріали з різних правових питань. Інформацію про літературу, яка готується до друку, студент може знайти у спеціальних каталогах видань конкретних видавництв. Про літературу, яка вже побачила світ, та про опубліковані журнальні й газетні статті постійно інформують спеціальні видання: «Літопис журнальних та газетних статей», «Книжковий літопис». У пошуках потрібної літератури можна скористатися останніми номерами журналів, які подають зведену інформацію про опубліковані в них упродовж минулого року статті. Списки літератури є і в багатьох книжках, підручниках, навчальних посібниках, наукових статтях. У спеціальних реферативних бюлетенях студент може відшукати потрібну інформацію про літературу, видану за рубежом.

Підбір потрібної книги доцільно розпочинати з перегляду каталогів. У багатьох бібліотеках, окрім каталогів, складаються рекомендовані списки

літератури з різних розділів (до курсових чи дипломних робіт). Крім того, студент може отримати кваліфіковану допомогу у чергового бібліотекаря.

Для майбутнього вчителя дуже важливо навчитися працювати з книгою. Адже книга – джерело знань. Щоб здобути їх з книжки, необхідні певні знання.

Оскільки протягом навчання студентам доводиться опрацьовувати багато літератури, то їм важливо навчитися читати книги. Перш за все необхідно виробити навички раціонального і швидкого читання. Техніка швидкого читання ґрунтується на вмінні сприймати одночасно кілька слів, а то й цілий абзац, без мисленевого їх висловлювання. Пам'ять і мислення у цей момент настільки активізовані, що дозволяють сприймати майже весь текст. Зрозуміло, що для цього потрібні спеціальна підготовка і тривале тренування. Ця форма читання ознайомча за своїм характером і доступна всім.

Другим важливим етапом у покращенні техніки читання є вироблення відповідної установки, готовності до самовдосконалення. Дуже важливою умовою тут виступають вольові засилля, уміння примусити себе працювати в заданому ритмі і напрямку.

Економія часу у процесі роботи з книгою досягається не тільки за рахунок швидкості читання, а й за рахунок вибору найкращого в даних умовах різновиду читання.

Важливе місце займає *попереднє читання*. У процесі такого читання відмічаються всі незнайомі, іноземні слова, наукові терміни і поняття, щоб у подальшому можна було в'яснити їх значення, наприклад, за словниками чи довідниками.

За необхідності повністю охопити зміст розділу, статті, книги в цілому використовується *наскрізне читання* (читання підряд), що передбачає уважне прочитання всього матеріалу.

Вибіркове читання передбачає певний відбір матеріалу для читання з метою його поглибленого вивчення. Інколи така необхідність виникає, коли

треба знайти відповідь на певне запитання, тобто цей вид читання визначається інтересами і практичними потребами читача.

Повторне читання – з метою повернутися до того, що дуже потрібне або не зовсім зрозуміле, через якийсь час є потреба ґрунтовно осмислити його.

Під час роботи з першоджерелами використовується *аналітичне читання* (або читання з опрацюванням матеріалу) – критичний розбір змісту з метою глибокого його вивчення, конспектування найістотнішого. Воно супроводжується виписуванням фактів, цитат, висновків на картки, складанням тез, рефератів і т. д.

Швидке ознайомлення з книгою в цілому при великій швидкості читання (за 1,5-2 години прочитується до 200-300 сторінок) називають *партитурним читанням*.

Змішане читання – застосування різних видів читання залежно від змісту матеріалу, цілей і завдань його вивчення.

Економія часу та енергії читача досягається не тільки швидкістю читання і запису, а й за рахунок уміння правильно обрати і реалізувати раціональний вид запису (план, тези, конспект, анотація, рецензія, реферат та ін.).

План – короткий, логічно побудований перелік запитань, які розкривають зміст прочитаного матеріалу. У ньому немає конкретного викладу матеріалу, а є структура, що визначає зміст. Щоб уміти складати план, потрібно навчитися виділяти з прочитаного головні думки, встановлювати співвідношення, зв'язки між ними, чітко і коротко формулювати їх. Розрізняють плани: простий, складний, цитатний тощо.

Тези – це коротко сформульовані основні думки, положення прочитаного матеріалу. Якщо кожен пункт плану – це запитання, то тези являють собою узагальнену, коротку на нього відповідь. Вони виражають саму сутність, але не розкривають змісту.

Чи не найчастіше студентам потрібне вміння складати *конспект* – короткий виклад прочитаного матеріалу, доповіді, лекції, статті і т. д.

Маючи в основі план і тези або план у тезисній формі, легко залучити для їх розкриття фактичний матеріал. Конспект містить в собі не тільки констатуючу, а й аргументуючу частину: приклад, доведення виучуваного матеріалу, власні думки і т. д.

Студенти повинні вміти складати *анотації* (невеликий (10-20 рядків) опис змісту книги або статті, що інколи включає їх коротку оцінку) і *рецензії* – коротку оцінку виучуваного матеріалу. У рецензії дається виклад суті проаналізованого матеріалу (статті, книги, доповіді, лекції і т. д.), аналізуються його зміст і форма, відзначаються достоїнства і недоліки, робиться узагальнення. Оціночні судження в рецензії повинні бути переконливо аргументовані.

Студенти повинні вміти виписувати *цитати* – дослівні витримки з книги, що найбільш характерно відображає ту чи іншу думку автора. У них вказуються автор, назва його роботи, місце і рік видання, а також сторінка.

Перераховані вище види роботи і є тими виписками чи записами, які виступають відносно самостійно, використовуються в різних комбінаціях залежно від поставлених цілей і завдань.

Всі ці види роботи з літературою використовуються під час написання контрольних робіт, які є одним з найпоширеніших видів самостійної роботи студентів заочної та дистанційної форми навчання.

МЕТОДИКА НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Першим етапом написання роботи є складання бібліографії з обраної наукової теми. У роботах подібного рівня не рекомендується обмежуватися лише навчальною літературою (підручниками, посібниками або методичними розробками), а обов'язково слід ознайомитися з кількома

спеціальними науковими або науково-популярними дослідженнями, що підвищить якісний рівень роботи, її наукову цінність.

Наступним підготовчим етапом є глибоке вивчення історичних джерел – знаходження найбільш яскравих документальних підтверджень тим фактам, що викладаються в контрольній роботі, ретельний аналіз та оцінка відповідних документів.

На наступному етапі здійснюється систематизація й узагальнення фактичного матеріалу – накопичення необхідного обсягу інформації відповідно до теми і структури роботи, відбір найбільш переконливих і вагомих даних, розташування їх у певній хронологічній і тематичній послідовності.

Вся підготовча робота завершується аргументованим та логічним викладенням особистих думок у письмовій формі. Головною умовою досягнення логічності під час написання контрольної роботи є чітке розуміння студентом мети, головних напрямків і кінцевого результату свого дослідження. Робота повинна бути переконливою, містити органічний зв'язок між окремими питаннями, а також між кожним з них і всією темою в цілому. Обов'язково потрібно використовувати різноманітні види аргументів та доводів: порівняння, зіставлення, посилання на джерела тощо.

Робота над контрольною роботою має бути послідовною, з чітким урахуванням її головних етапів, які передбачають:

- обрання теми,
- складання плану,
- виявлення джерельно-історіографічної бази обраної проблеми,
- конспектування літератури і підбір цитат, які необхідно виписувати точно (а іноді й дослівно), із зазначенням сторінок розташування в тексті,
- власне написання контрольної роботи.

Контрольна робота повинна включати:

- титульний аркуш, на якому вказується назва міністерства, навчального закладу та кафедри, назва теми контрольної роботи,

відомості про студента (факультет, група, прізвище, ініціали), місце й рік написання (Додаток А);

- план роботи, що відбиває внутрішню структуру роботи (Додаток Б);
- вступ;
- основна частина, яка передбачає безпосереднє висвітлення питань плану роботи і складається з відповіді на теоретичні питання і, якщо є практичні, то й розв'язання практичного завдання;
- висновки;
- список використаної літератури в алфавітному порядку.

У Вступі обов'язково слід зазначити мету написання роботи, стисло охарактеризувати ступінь розробки проблеми у літературі.

Приступаючи до розкриття змісту кожного пункту плану, слід повторити його найменування. Викладення матеріалу повинно бути самостійним, у разі цитування текст слід подавати у лапках і супроводжувати посиланнями. Оформлення посилань – у квадратних дужках, наприклад: [4, 217], де перша цифра означає номер у переліку літератури, а друга – номер сторінки. В кінці кожного розкритого питання належить робити узагальнення.

Після розкриття теми треба зробити висновки та навести перелік літератури, що цитувалася та використовувалась при підготовці та написанні контрольної роботи.

ОФОРМЛЕННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Контрольна робота пишеться від руки або за допомогою технічних засобів. Обсяг контрольної роботи – 18 сторінок учнівського зошиту або 12–15 аркушів формату А 4, не враховуючи титульного аркушу, плану роботи та переліку літератури.

Оформлена контрольна робота здається на відповідну кафедру для рецензування завчасно, до початку сесії, протягом якої студенти будуть складати залік чи іспит з цієї дисципліни.

При виконанні контрольної роботи необхідно дотримуватись таких вимог:

- контрольна робота повинна бути охайно оформленою, розбірливо написана без скорочення слів (крім загальновідомих скорочень) та надіслана у відповідні встановлені строки;

- сторінки роботи повинні бути пронумеровані (нумерація наводиться у правому верхньому кутку листка), а також мати поля для зауважень;

- зміст контрольної роботи повинен відповідати планові та повністю розкривати питання плану;

- у тексті роботи слід виділяти й озаголовлювати відповідні розділи;

- в кінці контрольної роботи наводиться список використаної студентом літератури згідно встановлених вимог (Додаток В);

- контрольна робота може бути написана від руки або за допомогою технічних засобів і має бути підписана студентом із зазначенням дати її виконання.

При неповному та неправильному виконанні контрольної роботи і порушенні інших вимог контрольна робота не зараховується.

ПОРЯДОК ЗАРАХУВАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Робота, яка виконана студентом відповідно до необхідних вимог, перевіряється із виставленням відповідної оцінки. Позитивно оцінена контрольна робота є одним із видів обов'язкових навчальних робіт, за результатами виконання яких студент отримує допуск до семестрового контролю. Результати контрольної роботи враховуються при виставленні підсумкової оцінки. Якщо студент не складає екзамен (залік), контрольна робота залишається у нього для участі у повторній здачі.

Контрольні роботи, які визнані викладачем незадовільними, повертаються студенту для повторного виконання. У такому разі викладач обґрунтовує невідповідність роботи критеріям оцінювання та надає термін для її доопрацювання, але не пізніше, ніж за тиждень до початку сесії.

При повторному незадовільному виконанні контрольної роботи студент не допускається до складання сесійного контролю.

Контрольні роботи повинні надаватися студентами для перевірки в установлені графіком навчального процесу строки. Як виняток, допускається прийняття до перевірки робіт перед початком сесії за дозволом відповідної кафедри з врахуванням поважних причин, підтверджених документально.

Контроль кафедр з питань перевірки та своєчасного надання консультацій студентам у міжсесійний період здійснює завідувач кафедри університету.

Після складання студентами екзаменів (заліків) контрольні роботи знищуються, про що на кафедрі складається відповідний документ (акт) із зазначенням переліку робіт і прізвищ студентів. Акти про списання зберігаються на кафедрах протягом одного календарного року.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ І КУРСУ

1 семестр

Історія України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.

1. Трипільська культура на території України.
2. Подорож в загадкову Скіфію.
3. Грецькі поселення Північного Причорномор'я.
4. Походження українського народу.
5. Язичницькі вірування східних слов'ян.
6. Давньоруські князі Олег, Ігор, Ольга.
7. Київський князь Володимир Великий.
8. Великий київський князь Ярослав Мудрий.
9. Великий київський князь Володимир Мономах.
10. Хрещення Русі.
11. Галицько-Волинська держава: сторінки історії.
12. Князь Данило Галицький.
13. Здобутки і втрати Люблінської унії.
14. Берестейська церковна унія.

Історія стародавнього світу

1. Хронологія та періодизація стародавньої історії.
2. Культура Індії.
3. Дешифрування єгипетських ієрогліфів.
4. Народження стародавньої держави. Державний апарат.
5. Будівництво пірамід.
6. Політична історія Єгипту доби Середнього царства і шестнадцяти гіксосів.
7. Релігійно-політична реформа Аменхотепа IV (Ехнатона).
8. Єгипет за Рамесидів. Фіванська теократія.
9. Релігія і міфологія Стародавнього Єгипту.
10. Характеристика джерельної бази з історії Стародавньої Месопотамії.
11. Дешифрування клинопису. Історія археологічного дослідження країни.
12. Месопотамія архаїчна та ранньодинастична.
13. Аккадське царство.
14. Царство Шумеру і Аккаду (III династія Ура).
15. Стародавнє вавилонське суспільство (За законами Хаммурапі).
16. Політична історія Ассирії в II тис. до н.е.
17. Ассирійська імперія.
18. Нововавилонське царство: етапи розвитку.
19. Політична історія хеттів.
20. Розвиток давнього Східного Середземномор'я.
21. Фінікія та Сирія в I тис. до н.е.
22. Палестина в I тис. до н.е.: держава Давида і Соломона.
23. Палестина в I тис. до н.е. Рух пророків, реформи Іосії.
24. Аравія в I тис. до н.е.

25. Держава Ахеменідів. Царювання Дарія I.
26. Середня Азія. Парфянське царство.
27. Стародавньої Індії. Археологічне дослідження країни.
28. Хронологія та періодизація староіндійської історії.
29. Індська (Хараппська) цивілізація.
30. Заселення Північної Індії «аріями».
31. Поява цивілізації в долині Гангу.
32. Індійський похід Александра Македонського.
33. Імперія Маур'їв.
34. Імперія Гуптів.
35. 35. Найдавніші форми соціальної стратифікації індійського поселення.
36. 36. Релігія Вед: реформаційні віровчення середини I тис. до н.е.
37. 37. Ранній буддизм.
38. Індуїзм.
39. Стародавній Китай. Хронологія та періодизація давньокитайської історії.
40. Шан-Інь: початок китайської державності.
41. Держава Західне Чжоу.
42. Китай доби Східного Чжоу.
43. Конфуцій: життя, діяльність, роль в історії.
44. Легістська модель держави.
45. Давньокитайська імперія Цінь.
46. Давньокитайська імперія Хань.
47. Давньокитайська імперія Східна Хань.
48. Культура Китаю (література, архітектура, музика).
49. Культура Індії (література, архітектура, театр, музика).
50. Японія. Зародження ранньодержавних утворень (епоха яйої).

Історія слов'янських народів

1. Перші історичні відомості про слов'ян.
2. Розвиток господарства та економіки давніх слов'ян.
3. Релігійні вірування давніх слов'ян.
4. Концепція українських вчених про походження слов'ян.
5. Слов'яни у V – VII ст.
6. Слов'яни за часів великого переселення народів.
7. Стосунки слов'ян із Візантійською імперією.
8. Особливості формування давньоболгарської народності.
9. Виникнення Богомільського руху в Болгарії.
10. Прийняття християнства і боротьба за незалежну церкву в Болгарії.
11. Правління царя Симеона в Болгарії.
12. Завоювання Болгарії Візантією.
13. Культура Болгарії VII – XIV ст.
14. Розпад Болгарської феодальної держави.
15. Особливості політичного розвитку Сербії при Неманичах.
16. Початок боротьби сербів з турками. Битва на Косовому полі.
17. Прийняття хорватами християнства католицького напрямку.

18. Чорногорія в X – XV ст.
19. Македонія в VII – XV ст.
20. Словенські землі в VII – XV ст.
21. Полабські і поморські слов'яни у VIII – XII ст.
22. Занепад середньовічної хорватської держави.
23. Боснійські землі в X – першій половині XV ст.
24. Утворення і розвиток польського князівства.
25. Війни Польщі проти Тевтонського ордену.
26. Виникнення та розвиток Моравської держави.
27. Утворення держави Пржемисловичів.
28. Правління Карла IV у Чехії.
29. Приєднання словацьких земель до Угорського королівства.
30. Рух «братиків» в словацьких землях.

Історія держави і права України

1. Особливості виникнення держав Північного Причорномор'я.
2. Держава, право та суспільство скіфів.
3. Виникнення державного утворення Київська Русь.
4. Суспільний лад Київської Русі.
5. Державний лад Київської Русі.
6. Суд і процес в Київській Русі.
7. Правова система в Київській Русі. Злочин і покарання за Руською Правдою.
8. Формування Галицько-Волинського князівства.
9. Суспільний лад Галицько-Волинського князівства.
10. Державний лад Галицько-Волинського князівства.
11. Правова система Галицько-Волинського князівства. Суд і процес.
12. Формування Литовсько-Руської держави. Кревська унія.
13. Характеристика правового становища селянства у Великому князівстві Литовському.
14. Характеристика правового становища міського населення у Великому князівстві Литовському. Магдебурзьке право.
15. Виникнення українського козацтва, його правове становище.
16. Державний лад Литовсько-Руської держави.
17. Суд і процес на українських землях Великого князівства Литовського.
18. Правова система Великого князівства Литовського.
19. Утворення Речі Посполитої. Люблінська унія.
20. Військово-адміністративний устрій на Запорозькій Січі.
21. Українсько-Московський договір 1654 р.
22. Суспільний лад України в другій половині ХУІІ – ХУІІІ ст.
23. Державний лад на українських землях в другій половині ХУІІ – ХУІІІ ст.
24. Конституція Пилипа Орлика.
25. Правова система в Україні в другій половині ХУІІ – ХУІІІ ст. Кодифікація права.
26. Правове становище українських земель у ХІХ – на початку ХХ ст.
27. Суспільний лад на українських землях у ХІХ – на початку ХХ ст.
28. Буржуазно-демократичні реформи другої половини ХІХ ст. в Україні.
29. Правова система на українських землях у ХІХ – на початку ХХ ст. Кодифікація права.
30. Державність і право на західноукраїнських землях у ХІХ – на початку ХХ ст.

31. Універсали Центральної Ради.
32. Конституція УНР від 29 квітня 1918 р.
33. Законодавча діяльність Центральної Ради.
34. Утворення Української гетьманської держави. П. Скоропадський.
35. Вищі та місцеві органи влади й управління Гетьманату.
36. Правова система Гетьманату.
37. Організація органів влади й управління в часи Директорії.
38. Вищі та місцеві органи влади й управління ЗУНР.
39. Державність і право на західноукраїнських землях у 1920-1939 рр.
40. Утворення СРСР і Україна. Конституція СРСР 1924 р.
41. Конституція УСРР 1919 р.
42. Конституція УРСР 1937 р.
43. Юридичне оформлення входження західноукраїнських земель до складу УРСР (1939-1945 рр.).
44. Утворення і падіння Карпатської України.
45. Зміни в органах влади й управління, законодавстві в роки Другої світової війни.
46. Спроби відродити українську національну державу в роки Другої світової війни.
47. Конституція УРСР 1978 р.
48. Зміни в органах влади й управління УРСР в роки перебудови.
49. Декларація про державний суверенітет України.
50. Проголошення незалежності України.
51. Розробка і прийняття Конституції України 1996 р.
52. Державна символіка України.
53. Кодифікація права України у 1991 – 2007 рр.

2 семестр

Історія України з найдавніших часів до кінця XVIII ст.

1. Дмитро Вишневецький на тлі ранньої історії козацтва.
2. Запорозька Січ: адміністративний устрій і господарство.
3. Військове мистецтво запорозького козацтва.
4. Культура запорозького козацтва.
5. Культура Київської Русі.
6. Гетьман Петро Конашевич-Сагайдачний.
7. Національний герой Самійло Кішка.
8. Б. Хмельницький – державотворець і полководець.
9. Українська козацька держава.
10. Гетьман І. Виговський.
11. Черкащина і Уманщина в роки національно-визвольної війни українського народу середини XVII ст.
12. Переяславська рада: реальність, вигадки та сучасні оцінки.
13. Гетьман Павло Тетеря.
14. Гетьман І Брюховецький.
15. Гетьман П. Дорошенко.
16. Гетьман Д. Многогрішний.
17. Гетьман І. Самойлович.

18. Гетьман Ю. Хмельницький.

Історія стародавнього світу

1. Найдавніші егейські цивілізації.
2. Джерела з історії Стародавньої Греції.
3. Політичний та соціально-економічний лад Греції за поемами Гомера.
4. Загальні аспекти становлення полісу. Поліс та розвиток економіки.
5. Велика грецька колонізація.
6. Стародавня Спарта в VII – V ст. до н. е.
7. Стародавня Атика в VII – V ст. до н. е. Боротьба демосу з аристократією.
8. Реформи Солона.
9. Грецька тиранія : рання та пізня.
10. Найдавніший політичний устрій Афін. Реформи Клісфена.
11. Освіта і виховання у Спарті та Афінах.
12. Побут, мораль, звичаї, сімейно-шлюбні відносини в Давній Греції.
13. Розвиток давньогрецької науки.
14. Олімпійські ігри. Свята та видовища в Давній Греції.
15. Греко-перські війни та їх наслідки.
16. Соціально-економічний устрій Греції в V – IV ст. до н.е.
17. Розквіт Афінської рабовласницької демократії. Перикл – вождь афінської демократії.
18. Пелопоннеська війна (431 – 404 р. до н. е.).
19. Греція в IV ст. до н.е. Соціально-економічна криза полісів.
20. Встановлення македонської гегемонії в Греції.
21. Держава Александра Македонського.
22. Стародавні етруски, їхній суспільний устрій і культура.
23. Суспільно-політичний устрій раннього Риму.
24. Рим у ранньореспубліканський період. Боротьба плебеїв та патриціїв.
25. Державний лад ранньої Римської республіки.
26. Завоювання Римом Італії та утворення Римської рабовласницької конфедерації.
27. Боротьба Риму з Карфагеном за переважання в Західному Середземномор'ї у III ст. н. е.
28. Експансія Риму у Східному Середземномор'ї. Третя Пунічна війна.
29. Соціальна боротьба в Римі в др. пол. II ст. до н. е. (діяльність братів Гракхів).
30. 28. Соціально-політична боротьба в римсько-італійському суспільстві і міжнародне становище Римської республіки на межі II – I ст. до н. е.
31. Боротьба оптиматів і популярів. Диктатура Луція Корнелія Сулли.
32. Криза республіканського ладу в Римі в 70 – 60 роках I ст. до н. е.
33. Падіння республіканського ладу в Римі.
34. Принципат Октавіана Августа.
35. Римська імперія в період правління імператорів династії Юліїв-Клавдіїв.
36. Римська імперія в II ст. н. е. «Золота доба».
37. Виникнення і перші етапи розвитку християнства.
38. Пізня Римська імперія-домінант.
39. Падіння Західної Римської імперії.
40. Римська культура доби імперії.
41. Історичні знання стародавніх греків.

42. Історичні знання стародавніх римлян.

Історія слов'янських народів

1. Слов'янська колонізація волго-окського межиріччя.
2. Владимиро-Суздальське князівство за перших князів.
3. Новгородська боярська республіка: особливості соціально-економічного та політичного устрою.
4. Стосунки Північно-Східної Русі і Орди у трактівці Л.Гумільова.
5. Посилення Московського князівства за Івана Калити та його синів.
6. Московське князівство і Золота Орда.
7. Олександр Невський – зрадник чи герой?
8. Боротьба Твері і Москви за першість.
9. Московське князівство за правління Дмитрія Донського.
10. Об'єднання руських земель навколо Москви.
11. Правління Івана III в Московському князівстві.
12. Боярсько-князівська реакція за малолітства Івана IV.
13. Політичний портрет Івана IV Грозного
14. Реформи 50-х рр. XVI ст. в Московській державі.
15. Опричнина: передумови, суть, запровадження, наслідки.
16. Завоювання Івана IV на Сході.
17. Лівонська війна та участь у ній Московського царства.
18. Правління Бориса Годунова в Московському царстві.
19. Часи «Великої смуги» в Московській державі.
20. Земський собор 1613 р. і початок правління Романових.
21. Зовнішня і внутрішня політика Олексія Михайловича Романова.
22. Держава і церква в Московському царстві у другій половині XVII ст. . Справа Никона.
23. Селянська війна під проводом Степана Разіна.
24. Основні напрями зовнішньої політики Росії в XVII ст.
25. Боротьба Росії зі Швецією і Туреччиною в XVII ст.
26. Соборне уложення 1649 р. Створення станової структури суспільства.
27. Правління Федора Олексійовича.
28. Культурні досягнення Московського царства у XIV – XVI ст.
29. Культурні здобутки Московського царства у XVII ст.
30. Народи Східного Сибіру і підкорення їх Росією.

Допоміжні історичні дисципліни

1. Матеріал для письма. Водяні знаки.
2. Державна та національна символіка України.
3. Особливості лічби часу в Україні.
4. Характерні ознаки бон.
5. Предмет і завдання сфрагістики.
6. Історія виникнення і використання прапорів.
7. Виникнення обліку і виміру часу.
8. Античні монетні системи.
9. Григоріанський календар.
10. Радянські гроші в Україні.(1918-1991)

11. Предмет і завдання палеографії. Місце палеографії в системі спеціальних історичних дисциплін.
12. Частини герба, які вважаються необов'язковими.
13. Лічба часу на Русі після прийняття християнства.
14. Нумізматика радянської держави.
15. Предмет і завдання джерелознавства. Основні види історичних джерел.
16. Геральдичні та негеральдичні фігури.
17. Міри Київської Русі.
18. Методика вивчення монет і паперових знаків.
19. Історія використання печаток.
20. Вексилологія.
21. Поняття ери. Види ер.
22. Періодизація грошового обігу на українських землях.
23. Загальні прийоми і методи дослідження історичних джерел.
24. Кольори, метали, хутра у геральдиці, їх графічне зображення.
25. Предмет і завдання історичної метрології.
26. Дипломатика як спеціальна історична дисципліна.
27. Давньоримський календар.
28. Предмет і завдання боністики.
29. Уявлення про час та система його лічби іу східних слов'ян до офіційного прийняття християнства.
30. Сучасна грошова система в Україні.
31. Писемність у східних слов'ян: устав, півустав, скоропис.
32. Види гербів.
33. Печатка як історичне джерело.
34. Знамена і клейноди на українських землях.
35. Організація українського діловодства у XVII- XVIII ст.
36. Основні категорії і поняття нумізматики.
37. Спеціальні історичні дисципліни, їх зв'язки і місце у системі історичних дисциплін.
38. Види гербових щитів.
39. Юліанський календар.
40. Гроші України періоду 1917 – 1920 рр.
41. Виникнення і запровадження десятикової метричної системи.
42. Дипломатичні дослідження документів.
43. Прикраси і оформлення рукописів.
44. Виникнення монет і грошового обігу.
45. Чорнило і фарби. Знаряддя письма.
46. Предмет і завдання нумізматики.
47. Предмет і завдання геральдики.
48. Фалеристика.
49. Етапи розвитку українського письма.
50. Карбування монет.
51. Типи календарних систем. Календар Стародавнього Єгипту.
52. Монети та грошовий обіг періоду Київської Русі.
53. Об'єкт і предмет археографії.
54. Методика підготовки документів до друку.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІ КУРСУ

3 семестр

Філософія

1. Світогляд, його структура та історичні типи.
2. Філософія як тип світогляду, її основні проблеми.
3. Філософія в системі культури, функції філософії.
4. Виникнення філософської думки. Її міфологічні основи.
5. Філософія Стародавнього Сходу (Індія, Китай).
6. Сутність, матерія і душа в античній філософії.
7. Сократ, Платон і Аристотель про людину
8. Геоцентризм середньої схоластики. Номіналізм і реалізм.
9. Антропоцентризм філософії Відродження.
10. Філософія Нового часу і проблеми науки. Емпіризм і раціоналізм.
11. Проблеми людини у філософії Просвітництва.
12. Основні положення гносеології і етики І.Канта.
13. Ідеалістична діалектика Гегеля.
14. Антропологічний матеріалізм Л. Фейєрбаха і гуманізм.
15. Практично-моральне спрямування мудрості Київської Русі.
16. Філософська думка України.
17. Філософія України в період формування гуманістичних і реформаційних ідей Просвітництва ХУІІст.
18. Основні ідеї філософії К.Маркса.
19. Офіційна та природничо-дослідницька філософія України ХІХ-початку ХХ ст.
20. Некласичний характер новітньої філософії, її основні напрямки.
1. 21. Філософська антропология та екзистенціалізм у філософії ХХ ст.
21. Взаємини філософії та науки у ХХ ст. (неопозитивізм, поперіанство).
22. Релігійна філософія ХХ ст.
23. Проблема буття у філософії основні форми буття.
24. Проблема субстанції: монізм, дуалізм, плюралізм.
25. Категорія матерії і сучасна наукова картина світу.
26. Діалектика та її альтернативи у філософії (метафізика, софістика, еклетика
27. Філософія України в сучасний період.
28. Проблема духовності: матеріалістичне та ідеалістичне тлумачення.
29. Принцип відображення в матеріалістичній інтерпретації свідомості.
30. Структура індивідуальної і суспільної свідомості.
31. Генезис свідомості і проблеми антропосоціогенезису.
32. Людина як категорія філософії: природне і суспільне.
33. Смерть і безсмертя людини.
34. Сенс людського життя: індивідуальне і суспільне.
35. Природа як філософська категорія.
36. Екологічна криза і формування екологічної свідомості.
37. Практика як специфічно людський спосіб ставлення до світу.
38. Основні філософські моделі суспільства. Суспільне виробництво і суспільні відносини.

39. Суспільний розвиток як варіативний процес. Проблема формацій.
40. Еволюційні та революційні зміни в історії.
41. Суб'єкти і рушійні сили історичного процесу.
42. Свобода і відповідальність особи.
43. Культура як предмет філософського аналізу.
44. Культура і суспільство. Національне і загальнолюдське в культурі.
45. Розвиток культури: традиції і творчість. Творчість як спосіб самореалізації особистості.
46. Основні філософські моделі пізнання.
47. Чуттєве і раціональне в пізнанні.
48. Проблема істини у філософії
49. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
50. Наука як форма пізнання і вид духовного виробництва.
51. Метод в науковому дослідженні. Загальнонаукові методи.
52. Науково-технічний прогрес і глобальні проблеми сучасності.
53. Поняття гармонії вищих цінностей – добра, істини і краси як ідеалу людського буття.
54. Цінності як регулятор поведінки.
55. Проблема сенсу історії людства в філософії.
56. Функціонування суспільства як природно-історичного процесу.
57. Культура як цілісне ставлення людини до світу.
58. Нові типи раціональності: взаємовідношення науки, філософії, релігії.
59. Цінності як визначальні характеристики людського буття.
60. Проблема культурного порозуміння людства на межі тисячоліть. Екологічний і моральні імперативи.

Історія України

1. Козацький ватажок Семен Палій.
2. Гетьманування І. Мазепи.
3. Зруйнування Запорозької Січі.
4. Останній кошовий – Петро Калнишевський.
5. Гетьман Пилип Орлик.
6. Гетьман Павло Полуботок.
7. Гетьман Данило Апостол.
8. Гетьманування Кирила Розумовського.
9. Чорноморське і Кубанське козацтво.
10. Ватажки Коліївщини: М. Залізняк та І. Гонта.
11. Рух опришків.
12. Києво-Могилянська академія.
13. Мислитель і письменник Григорій Сковорода.
14. Козацтво на Уманщині.

Історія середніх віків

1. Основи феодального ладу Західної Європи (соціально-економічні, юридичні, політичні, ідеологічні).
2. Велике переселення народів: сутність процесу, етапи, напрямки.
3. Господарство і суспільний лад давніх германців.

4. Франкська держава Меровінгів.
5. Становлення імперії Карла Великого.
6. Розвиток феодальних відносин в епоху Каролінгів (зародження феодальної ієрархії, імунітети, прекарії, комендації).
7. Суспільний лад англо-саксонських королівств у період раннього середньовіччя.
8. Клюнійський рух.
9. Боротьба римських пап і німецьких імператорів за інвеституру.
10. Піднесення Візантії за імператора Юстиніана I.
11. Реформи імператора Іраклія і їх значення для розвитку Візантійської імперії.
12. Іконоборчий рух у Візантії.
13. Теорії походження середньовічних міст.
14. Характер і організація господарства середньовічного цеху. Цеховий лад.
15. Передумови і причини Хрестових походів.
16. Перший Хрестовий похід і виникнення держав хрестоносців на Близькому Сході.
17. Особливості Четвертого Хрестового походу.
18. Підсумки та історичне значення Хрестових походів.
19. Рицарство, його побут і менталітет у XI – XV стст.
20. Становлення станово-представницької монархії у Франції. Генеральні штати.
21. Норманське завоювання Англії. «Книга Страшного Суду».
22. Виникнення парламенту в Англії.
23. Особливості соціально-економічного розвитку Англії в XII – XV стст. Повстання Уота Тайлера.
24. Причини, основні етапи і наслідки Столітньої війни.
25. Повстання в Парижі 1356 – 1358 рр. Жакерія.
26. Іспанська Реконкіста. Посилення королівської влади й об'єднання Іспанії в XV стст.
27. Падіння Візантійської імперії.
28. Середньовічні університети.

Історія слов'янських народів

1. Антиосманські повстання в Болгарії наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.
2. Болгарське національне Відродження.
3. Російсько-болгарські відносини наприкінці XVIII ст.
4. Відновлення болгарської державності.
5. Болгарська культура в останній чверті XIX – на початку XX ст.
6. Україна та Польща під час правління короля Яна III Собеського.
7. Польща в Північній війні.
8. Поділи Польщі та їх наслідки.
9. Листопадове повстання 1830 – 1831 рр. у польських землях.
10. Січневе повстання 1863 – 1864 рр. у польських землях.
11. Становище польських земель на рубежі XIX – XX ст.
12. Початок політичної діяльності Ю.Пілсудського.
13. Розвиток польської культури на рубежі XIX – XX ст.
14. Політичне становище сербів в Габсбурзькій монархії.
15. Рух сербів за переселення в Росію. Сербі на землях України у XVIII ст.
16. Перше сербське повстання.
17. Друге сербське повстання. Здобуття Сербією автономії.

18. Внутрішня та зовнішня політика Сербії на початку ХХст.
19. Сербська культура наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.
20. Реформи Петра I і Петра II Негошів.
21. Здобуття Чорногорією державного суверенітету.
22. Боснійсько-Герцеговінське повстання 1875 – 1878 рр.
23. Анексія Боснії та Герцеговини Австро-Угорщиною. Боротьба проти окупаційного режиму в 1878 – 1914 рр.
24. Хорватсько-угорський договір 1868 року та його наслідки.
25. Політика “освіченого абсолютизму” в Чехії.
26. Культура в чеських землях в другій половині ХVІІ – наприкінці ХVІІІ ст.
27. Словацьке національне Відродження.
28. Чеське національне Відродження.
29. Чеські землі в період революції 1848 – 1849 рр.
30. Чехія у складі Австро-Угорщини.
31. Початок політичної діяльності Т.Масарика.
32. Словаччина у складі Австро-Угорщини.
33. Балканські війни.
34. «Польське питання» в роки Першої світової війни.
35. «Чеське питання» в роки Першої світової війни.
36. «Словацьке питання» в роки Першої світової війни.
37. Болгарія в Першій світовій війні.
38. Сербія в Першій світовій війні.

Конституційне право України

1. Визначення галузі конституційного права, місце конституційного права в системі національного права України.
2. Поняття і елементи системи галузі конституційного права України.
3. Конституційно-правові відносин (поняття, склад, об’єкти та суб’єкти).
4. Конституційно-правова відповідальність (поняття, суб’єкти, форми та підстави).
5. Поняття джерел конституційного права України (юридичні ознаки та види).
6. Поняття конституції, конституція юридична та конституція фактична.
7. Історія конституції України, розроблення положень конституційної доктрини.
8. Історія світового конституційного розвитку.
9. Зміст, функції та дія Конституції України, її охорона.
10. Порядок прийняття конституції.
11. Охорона Конституції України.
12. Інститут громадянства України (поняття, принципи, підстави набуття та припинення).
13. Права та свободи людини і громадянина в Україні (поняття, види).
14. Обов’язки людини і громадянина в Україні.
15. Гарантії прав і свобод людини і громадянина в Україні.
16. Загальна характеристика конституційного ладу України.
17. Конституційні основи державного та суспільного ладу України.
18. Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні.
19. Правовий статус закордонних українців.
20. Правовий статус національних меншин в Україні.
21. Форми безпосереднього народовладдя в Україні.

22. Вибори як форма безпосередньої демократії в Україні.
23. Референдум в Україні (поняття, види, порядок проведення).
24. Верховна Рада України як парламенту України (склад, структура, форми роботи, функції та повноваження).
25. Конституційно-правовий статус народного депутата України.
26. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
27. Вибори Президента України.
28. Конституційно-правовий статус Президента України.
29. Законодавчий процес в Україні.
30. Конституційно-правовий статус Кабінету міністрів України.
31. Конституційно-правовий статус міністерств та інших центральних органів виконавчої влади в Україні.
32. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади в Україні.
33. Судова влада в Україні, її риси та функції.
34. Місце Конституційного суду України в механізмі державної влади, склад, порядок його формування, функції.
35. Конституційно-правовий статус прокуратури України.
36. Система адміністративно-територіального устрою України та її становлення.
37. Адміністративно - територіальний устрій України.
38. Місцеве самоврядування в Україні.

4 семестр

Соціологія

1. Наукові дискусії навколо предмета соціології.
2. Роль і завдання соціології в соціальному реформуванні суспільства.
3. Місце соціології у професійній підготовці молодого спеціаліста.
4. О.Конт фундатор соціології.
5. Соціологічна концепція Е.Дюркгейма.
6. «Розуміюча соціологія» М.Вебера.
7. М.Грушевський і соціологія.
8. Особливості соціологічної думки в Україні.
9. Суспільство як цілісна система.
10. Системний аналіз суспільства, його типологія.
11. Соціальний розвиток: соціальна революція чи соціальна еволюція.
12. Особливості й динаміка соціальної структури суспільства в сучасній Україні.
13. Аналіз соціальної структури в історії соціології.
15. Проблеми формування нового середнього класу в Україні.
16. Соціальна стратифікація і тенденції соціальної мобільності.
17. Соціальна організація і суспільне життя.
18. Кожна соціальна інституція – організація, не кожна соціальна організація – інституція.
19. Інституціоналізація організації як стимул підвищення продуктивності праці.
20. Соціальний контроль – механізм додержання суспільного порядку.
21. Громадська думка – дієвий елемент соціального контролю.
22. Соціальні норми як регулятори поведінки людини.

23. Проблема культурного відродження в Україні.
24. Цінності та норми як елементи культури.
25. Функції культури та її значення для життєдіяльності суспільства.
26. Субкультури, проблеми їх співвідношення.
27. Релігія та її місце в суспільстві.
28. Релігія і церква в сучасній Україні.
29. Форми релігійного життя людини.
30. Новітні релігійні течії.
31. Біблія як історична та літературна пам'ятка.
32. Релігія та атеїзм.
33. Історія розвитку освіти як соціального інституту.
34. Гуманітаризація та гуманізація освіти на сучасному етапі.
35. Альтернативна освіта за сучасних умов.
36. Характеристика системи освіти в Україні.
37. Особливості реалізації функцій сім'ї в різних типах світових культур.
38. Соціологічні дослідження проблем стійкості шлюбу в Україні.
39. Проблеми сучасної студентської сім'ї.
40. Трансформація функцій і тенденції розвитку інституту сім'ї.
41. Соціальне напруження в сімейних стосунках, шляхи подолання конфліктних ситуацій.

Історія України XIX ст.

1. Бантиш-Каменські в історії та культурі України.
2. Іван Котляревський та його «Енеїда».
3. Михайло Максимович – історик України.
4. Микола Гоголь і українська минувшина.
5. Наукові студії Ізмаїла Срезневського.
6. Декабристський рух в Україні.
7. Революція 1848-1849 рр. в Австрійській імперії та українці.
8. Польське повстання (1830-1831 рр.) на Правобережній Україні.
9. Микола Костомаров: людина, вчений, громадський діяч.
10. Політичний портрет Тараса Шевченка.
11. Кирило-мефодіївець Микола Гулак.
12. Кирило-мефодіївець Василь Білозерський
13. Пантелеймон Куліш – вчений та громадський діяч.
14. Україна в Кримській війні 1854-1856 рр.
15. П.Чубинський – штрихи до історичного портрету
16. Південно-Західний Відділ Імператорського Російського Географічного Товариства
17. Михайло Драгоманов – мислитель, публіцист, борець
18. Історичне товариство Нестора – літописця
19. Громадівець та історик Володимир Антонович
20. Народники на Україні.
21. Трудова еміграція українців у другій половині XIX ст.
22. Митрополит Андрій Шептицький
23. Наукове Товариство ім. Т.Шевченка
24. Національний рух на західноукраїнських землях
25. Микола Пирогов і Україна.

Історія середніх віків

1. Великі географічні відкриття.
2. Становлення колоніальної системи в ранньоновітній час.
3. Економічний розвиток та соціальна структура Нової Іспанії і Перу в XVI – XVII ст.
4. Іспанія за правління Філіпа II.
5. Початок Реформації. Мартін Лютер.
6. Релігійні погляди Мартіна Лютера.
7. Селянська війна в Німеччині.
8. Реформація в Швейцарії.
9. Релігійні погляди Ульріха Цвінглі.
10. Жан Кальвін: вчення, релігійна і політична діяльність.
11. Нідерландська революція.
12. Іконоборчий рух в Нідерландах 1566 р.
13. Виникнення Республіки сполучених провінцій.
14. Економічний і соціальний розвиток Республіки сполучених провінцій наприкінці XVI – в XVII ст.
15. Становлення абсолютної монархії в країнах Західної Європи.
16. Реформація «зверху» Генріха VIII і становлення англіканської церкви.
17. Піднесення Англії за правління Єлизавети I Тюдор.
18. Релігійні війни у Франції упродовж 1562 – 1594 рр.
19. Внутрішня та зовнішня політика Генріха IV.
20. Кардинал Рішельє та зміцнення абсолютизму у Франції.
21. Реформація в Данії.
22. Реформація в Швеції.
23. Контрреформація.
24. Тридцятилітня війна: причини, етапи і результати.

Нова історія країн Азії і Африки

1. Колоніальна система і роль країн Азії і Африки в світовій економічній системі.
2. Народні повстання в Індонезії в середині XIX ст.
3. Індонезія в роки Першої світової війни.
4. Індія в роки Першої світової війни.
5. Втручання Англії, Франції, США у внутрішні справи Китаю.
6. Інтерес європейців, американців та японців до Кореї.
7. Соціально-економічний розвиток Кореї в нову добу.
8. Участь країн Азії в Першій світовій війні.
9. Історія правління династії Токугава в Японії.
10. Культура Ірану в новий час.
11. Афганістан в період правління Дост-Мухаммеда.
12. Колоніальне поневолення Камбоджі Францією.
13. Династія Чакрі в історії Сіаму.
14. Англійські і французькі колонії в Індокитаї.
15. Китай в період колоніалізму.
16. Корея в період колоніалізму.
17. Криза Османської імперії і спроби її подолання через реформи.
18. Індія за часів Британського панування.

19. Середня Азія у новий час.
20. Історія Грузії у нову добу.
21. Азербайджан у XVI – поч. XX ст.
22. Молодотурецька революція.
23. Сінхайська революція в Китаї: причини, хід та наслідки.
24. Повстання тайшонів у В'єтнамі.
25. Повстання тайпінів у Китаї.
26. Історія Монголії у нову добу.
27. Бабідське повстання в Ірані.
28. Вплив Англії та Франції на напівколоніальне поневолення Ірану.
29. Англо-афганські війни.
30. Повстання сипаїв: причини, хід та наслідки.

Історія слов'янських народів

1. Росія і Північна війна.
2. Політика Петра I в Поволжі, Приураллі, Сибіру, Україні та Прибалтиці.
3. Культура та освіта за Петра I.
4. Петро III, прихід до влади Катерини II.
5. Російсько-турецька війна 1768 – 1775 рр.
6. Внутрішня політика Катерини II у 60-х роках XVIII ст.
7. Селянська війна під проводом Ємельяна Пугачова (1773-1775) рр.
8. Зовнішня політика Катерини II в 1775 – 1791 р.р.
9. Зовнішня і внутрішня політика Павла I.
10. Розвиток Російської культури у XVIII ст.
11. Вітчизняна війна в Росії в 1812 р.
12. Повстання декабристів (1825) р.
13. Микола I і програма його царювання.
14. Зовнішня політика царизму у «Східному питанні» в 1826 – 1874 рр.
15. Кримська війна (1853 – 1856 рр.).
16. Скасування кріпосного права в Росії (селянська реформа 1861 р.).
17. Таємна революційна організація 60-х років XIX ст. «Земля і воля».
18. Зовнішня політика царизму в 1856 – 1875 рр. Утвердження Росії на Далекому Сході.
19. Контрреформи Олександра III.
20. Народницький рух Росії кінця 1860 – 1870-х років.
21. Робітничий рух в Росії 1860 – 1870-х років.
22. Народи Росії і національно-колоніальна політика царизму в 1860 – 1880-і роки.
23. Російсько-японська війна 1904 – 1905 рр.
24. Столипінська аграрна реформа.
25. Росія в Першій світовій війні.
26. Соціально-економічний розвиток Росії в кінці XIX – початку XX ст.
27. Революція 1905 – 1907 рр. в Росії.
28. Реформи Олександра I та їх історичне значення.
29. Російсько-турецька війна 1877 – 1878 рр.
30. Генезис і становлення російської багатопартійності.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІІІ КУРСУ

5 семестр

Історія України ХХ ст.

1. Студентський рух в Україні на початку ХХ ст.
2. Революція 1905–1907 рр. в Україні.
3. Столипінська аграрна реформа і Україна.
4. Українські січові стрільці.
5. I, II, III, IV Універсали Української Центральної Ради про державний устрій України та її соціально-економічну політику.
6. Українська Народна Республіка та радянська Росія: проблеми взаємовідносин.
7. Українська Центральна Рада і причини її падіння.
8. IV Універсал Української Центральної Ради та проголошення незалежності Української Народної Республіки.
9. Павло Скоропадський – видатний політичний та державний діяч Української національно-демократичної революції (1917–1920/1921 рр.)
10. Політична стратегія Директорії УНР.
11. Формування урядів Директорії УНР та їх політична орієнтація.
12. Воєнно-бойові операції Директорії УНР.
13. Аграрна політика Директорії УНР.
14. Політика «Воєнного комунізму».
15. План і ринок в добу НЕПу.
16. Український націонал-комунізм у 1920-х роках.
17. Причини і наслідки голоду в Україні 1932–1933 років.
18. Судові політичні процеси в УСРР 1930-х рр.
19. Утворення та діяльність ОУН.
20. УАПЦ у 1920-ті рр.

Нова історія країн Європи і Америки

1. Епоха Просвітництва та його національні особливості.
2. Становлення і генеза абсолютних монархій.
3. Соціальні процеси у XVII – XVIII ст. та формування націй.
4. Проблематика ранніх буржуазних революцій.
5. Пуританізм як ідеологія опозиції феодально-абсолютистському ладу.
6. Англійський абсолютизм за перших королів із династії Стюартів.
7. Індепендентська буржуазно-дворянська республіка в Англії.
8. Протекторат Олівера Кромвеля.
9. Реставрація Стюартів в Англії.
10. «Славна революція» в Англії 1688 р.
11. Формування конституційної монархії в Англії як форми державної влади.
12. Індіанці Північної Америки на початку англійської колонізації.
13. Соціально-економічний і політичний розвиток Північноамериканських колоній Англії у XVII – першій половині XVIII ст.
14. «Декларація незалежності» та проголошення незалежності США.
15. Завоювання іспанськими конкістадорами Південної і Центральної Америки.

16. Встановлення якобінської диктатури у Франції та її падіння.
17. Режим Директорії у Франції.
18. Соціально-економічний та політичний розвиток Португалії в другій половині XVII – на початку XVIII ст. Реформи Помбала.
19. Особливості соціально-економічного розвитку іспанських і португальських колоній в Америці.
20. Соціально-економічне становище Франції на рубежі XVII – XVIII ст. Ж.-Б. Кольбер та А. Тюрго.
21. Володіння Габсбургів в середині XVII ст.
22. Міжнародні відносини на початку XVII ст.
23. Формування Голландської колоніальної системи.
24. Соціально-економічний та політичний розвиток Німеччини після Вестфальського миру.
25. Валаське і Молдавське князівства в XVII – XVIII ст.
26. Північна війна 1700 – 1721 рр.
27. Політичний та соціально-економічний розвиток Франції у роки консульства та Першої імперії.
28. Наполеонівські війни.
29. Віденський конгрес та система міжнародних договорів.
30. «Священний союз»: мета створення та діяльність.

Нова історія країн Азії і Африки

1. Кувейт в новий час.
2. Колоніальне поневолення Бахрейну.
3. Катар у нову добу.
4. Саудівська Аравія в Першу світову війну.
5. Оман в новий час.
6. Ємен у нову добу.
7. Єгипет під турецьким пануванням.
8. Історія Єгипту в XIX ст.
9. Завоювання Єгипту Англією.
10. Єгипет в Першій світовій війні.
11. Судан в новий час.
12. Відносини Судану з Єгиптом та Англією.
13. Османське завоювання Лівії.
14. Лівія в XIX на поч. XX ст.
15. Алжир і піратство.
16. Колонізація Алжиру Францією.
17. Алжир на поч. XX ст.
18. Туніс в XVII – XVIII ст.
19. Колоніальне поневолення Тунісу.
20. Марокко в новий час.
21. Мавританія в новий час.
22. Держави народу фульбе в новий час.
23. Конфедерація Ашанті.
24. Епоха работоргівлі.

25. Португальські завоювання в Африці.
26. Іспанська експансія в Африку.
27. Англійські завоювання в Африці.
28. Французька експансія в Африку.
29. Держава Сенегал в новий час.
30. Дагомея в новий час.
31. Німецька експансія в Африку.
32. Історія Суецького каналу.
33. Королівство Конго: історія його колоніального завоювання.
34. Антиколоніальна боротьба народів Африки.
35. Історія Капської колонії.
36. Англо-бурські війни.
37. Англо-зулуська війна.
38. Ефіопія в XVII – XVIII ст.
39. Стосунки Ефіопії з Англією, Єгиптом та Італією.
40. Ефіопія в Першій світовій війні.
41. Боротьба Ефіопії проти італійського завоювання.
42. Утворення держави Ліберія.
43. Мадагаскар у новий час.
44. Релігії народів Африки.
45. Культура народів Південної Африки.
46. Антиколоніальна боротьба народів Африки.
47. Поділ Африки між Європейськими країнами.
48. Магриб – населення, історія та культура в новий час.
49. Мекка і Медина – священні мусульманські міста.
50. Шаммарський емірат.

Історія слов'янських народів

1. Соціально-економічні і політичні процеси в Росії в період двовладдя.
2. Передумови та причини жовтневого перевороту 1917 р.
3. Перемога збройного повстання в Петрограді.
4. Утворення Радянського уряду. Перші декрети.
5. Причини і початок громадянської війни в Росії.
6. На фронтах громадянської війни.
7. Іноземна інтервенція.
8. Червоний і білий терор.
9. Політика «воєнного комунізму».
10. Перехід до нової економічної політики, її сутність, підсумки, причини згорання.
11. Становлення Польської держави та її кордонів. Радянсько-польська війна 1920 р.
12. Політична боротьба 1921 – 1926 рр. і державний переворот у травні 1926 р. в Польщі.
13. Політика «санаційного» режиму в Польщі.
14. Утворення і становлення Чехословацької держави та її розвиток в період повоєнної стабілізації.
15. Мюнхенський диктат і розчленування Чехословаччини.
16. Наслідки Першої світової війни для Болгарії.

17. Особливості політики урядів Болгарського землеробського народного союзу (1920 – 1923 рр.)
18. Політична боротьба 1931 – 1934 рр. в Болгарії та переворот 19 травня 1934 р. встановлення авторитарно-монархічного режиму.
19. Болгарія на початку Другої світової війни.
20. Створення Королівства сербів, хорватів, словенців (КСХС) і його розвиток в 1918 – 1923 рр.
21. Державний переворот 1929 р. в Югославії і встановлення монархічної диктатури.
22. Внутрішня і зовнішня політика Югославії в 1929 – 1941 рр.
23. Утворення СРСР.
24. Господарська і суспільно-політична криза в СРСР кінця 20-х років.
25. Форсована індустріалізація та командна економіка.
26. Соціальні наслідки, труднощі та прорахунки в процесі індустріалізації.
27. Колективізація в СРСР: причини, зміст і наслідки колективізації і розкуркулення.
28. Соціальні деформації в громадсько-політичному житті в Радянському Союзі в 30-х рр.
29. Причини і наслідки масових репресій.
30. Судові процеси 1937 – 1939 рр.
31. Особливості зовнішньої політики СРСР напередодні Другої світової війни.
32. Особливості англо-франко-радянських переговорів 1939 р. і пакту про ненапад з Німеччиною (серпень 1939 р.), його секретні протоколи.

Історія культури зарубіжних країн

1. Теорія культури.
2. Корені національної культури.
3. Складові культури.
4. Поняття про первісне суспільство.
5. Джерела вивчення первісної культури.
6. Джерела суспільного устрою та права.
7. Зародки наукової свідомості.
8. Мистецтво первісного суспільства.
9. Стародавнє єгипетське суспільство.
10. Вірування стародавніх єгиптян.
11. Політичний лад і суд у Єгипті.
12. Наука та освіта у Єгипті.
13. Мистецтво та література у Єгипті.
14. Історичні відомості про давню Індію.
15. Ведична релігія, брахманізм і буддизм.
16. Політичний устрій та закони Давньої Індії.
17. Наука та освіта Давньої Індії.
18. Мистецтво та література Давньої Індії.
19. Китайське суспільство в давнину.
20. Вірування стародавніх китайців.
21. Політико-юридична структура.
22. Наукова думка та освіта.
23. Література та мистецтво.
24. Витоки культури Стародавньої Греції.

25. Давньогрецька релігія.
26. Політико-правова культура Греції.
27. Наука та освіта Греції.
28. Художній геній Стародавньої Греції.
29. Витоки римської культури.
30. Релігія римлян.
31. Політична еволюція Риму та римське право.
32. Наукові винаходи та освіта.
33. Мистецтво та література римлян.
34. Загальні історичні відомості.
35. Релігійне життя. Формування православ'я.
36. Політичний устрій та юстиція у Візантії.
37. Наука та освіта у Візантії.
38. Мистецтво та література і Візантії.
39. Соціально-політичне життя та право в Західній Європі.
40. Роль Церкви на Заході.
41. Лицарська культура як феномен західноєвропейського життя епохи Середньовіччя.
42. Наука та освіта на Заході в середні віки.
43. Літературно-мистецьке життя Західної Європи в середні віки.
44. Релігійна культура Японії.
45. Політико-юридична культура.
46. Релігійна криза епохи та початок секуляризації культури.
47. Політико-правова еволюція західного суспільства.
48. Прогрес природничих наук і техніки.
49. Літературно-мистецьке життя епохи Відродження.
50. Релігійна ситуація в Західній Європі у XVI-XVII ст.
51. Політико-правова думка пост ренесансної епохи.
52. Наука та освіта в післяренесансному суспільстві.
53. Мистецтво та література післяренесансної епохи.
54. Філософська думка в епоху Просвітництва.
55. Стан релігійного життя Західної Європи у XVIII ст..
56. Політико-правова свідомість епохи Просвітництва.
57. Наука і освіта епохи Просвітництва.
58. Література та мистецтво епохи Просвітництва.
59. Соціальні проблеми та політико-правові концепції XIX – XX ст.
60. Релігійно-філософська свідомість Заходу у XIX – XX ст.
61. Наука та освіта в XIX – XX ст.
62. Літературно-мистецький пошук XIX – XX ст.
63. Світова культура як проблема.

Шкільний курс історії України та методика викладання

1. Поняття та сутність методики навчання історії.
2. Зміст шкільного курсу «Історія України».
3. Структура навчальної програми з історії України.
4. Послідовність вивчення курсів вітчизняної історії по класах.
5. Характеристика пропедевтичного курсу з історії України.

6. Методичні засади формування освітньої, розвивальної та виховної мети.
7. Загальна характеристика навчально-методичного комплексу з історії України 5 – 12 класів.
8. Класифікація уроків за дидактичною метою.
9. Характеристика типів уроку за дидактичною метою.
10. Структурні компоненти уроку.
11. «Шапка» плану-конспекту уроку з історії України.
12. Зміст організаційного моменту уроку.
13. Мета і зміст етапу «Перевірка домашнього завдання».
14. Мета і форми етапу «Актуалізація опорних знань».
15. Вимоги до організації вивчення нового матеріалу.
16. Мета і методи закріплення нового матеріалу.
17. Зміст етапу «Повідомлення домашнього завдання».
18. Соціально-психологічні аспекти нетрадиційних уроків.
19. Класифікація нетрадиційних уроків.
20. Основні принципи і правила організації «уроку-семінару».
21. Основні принципи і правила організації «уроку – прес-конференції».
22. Основні принципи і правила організації «уроку – «брейн-рингу».
23. Основні принципи і правила організації «уроку – екскурсії».
24. Основні принципи і правила організації «уроку – суду».
25. Основні принципи і правила організації «уроку – дискусії».
26. Класифікація методів, прийомів організації пізнавальної діяльності на уроках з історії України.
27. Характеристика інтерактивного методу «Робота в парах».
28. Характеристика інтерактивного методу «Робота в малих групах».
29. Структура інтерактивного уроку.
30. Характеристика інтерактивної технології «Два – чотири – всі разом».
31. Характеристика інтерактивної технології «Мікрофон».
32. Характеристика інтерактивної технології «Мозковий штурм».
33. Характеристика інтерактивної технології «Карусель».
34. Класифікація дидактичних ігор для навчання історії України.
35. Методика організації та проведення гри «Дерево пізнання».
36. Методика організації та проведення гри «Чиста дошка».
37. Методика організації та проведення гри «З уст в уста».
38. Методика організації та проведення театралізованих вистав.
39. Особливості роботи вчителя в класах з поглибленим вивченням історії.
40. Характеристика лекції – як форми навчання з історії України.
41. Дидактичні особливості інтегрованих уроків з історії України та української літератури.
42. Цільові завдання уроку з історії України.
43. Засоби діагностики навчальних досягнень учнів відповідно до цілей навчання
44. Види оцінювання.
45. Підготовка вчителя до уроку з історії України.
46. Класифікація наочності у навчанні історії України.
47. Методика роботи з умовно-графічною наочністю.
48. Структура шкільного підручника.

49. Робота з текстом підручника.
50. Робочий зошит учня.

6 семестр

Історія України ХХ ст.

1. Радянсько-нацистський договір про ненапад від 1939 р.: погляд через роки.
2. Оборона Києва: героїзм і трагедія.
3. ОУН–УПА – невід'ємна частина руху Опору в Україні.
4. Військовополонені – жертви війни.
5. Українці в збройних формуваннях воюючих сторін.
6. Київський університет у роки Другої світової війни.
7. Голод 1946–1947рр., його причини, масштаби й наслідки. Матеріальне становище населення.
8. Ідеологічна ситуація в Україні в перші післявоєнні роки.
9. Розвиток науки та культури в Україні в умовах десталінізації та активізація творчої громадсько-політичної діяльності інтелігенції в Україні в умовах десталінізації. Боротьба влади з «космополітизмом».
10. «Справа лікарів» як черговий привід наступу на інтелігенцію.
11. Особливості національного питання в Україні в 70-х рр.
12. Політичні портрети П. Шелеста, В. Щербицького.
13. Чорнобильська катастрофа та соціальний захист населення.
14. Активізація участі в суспільно-політичному житті республіки студентської молоді республіки наприкінці 80-х на початку 90-х рр.
15. Суперечливий характер культурного життя України в 60–80-х рр.
16. Суспільно політичні рухи та формування багатопартійності в Україні в умовах становлення її незалежності.
17. Причини неефективності багатопартійної системи республіки.
18. Формування кордонів України: історія і сучасність.
19. Особливості конституційного процесу в Україні.
20. До історії становлення парламентсько-президентської системи в сучасній Україні.
21. Розвиток і зміцнення місцевого самоврядування.
22. Сучасний стан релігійного життя в Україні.
23. Національно-культурні процеси в сучасному українському суспільстві.
24. Повернення депортованих народів в Україну: розв'язання політичних та соціально-економічних проблем.
25. Вплив релігійного чинника на сучасний стан міжнаціональних відносин в Україні.
26. Громадсько-політична діяльність національних товариств та організацій (за вибором студента).
27. Типи етнічних конфліктів та їх прояви в Україні.
28. Вплив міграційних процесів на національну і соціальну структуру населення України.
29. Історія східної та західної української діаспори.
30. Вибір стратегії економічного реформування: порівняльний аналіз досвіду східноєвропейських країн, Росії та України.
31. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток економіки України.

32. Роль малого та середнього бізнесу в процесі соціально-економічних перетворень в Україні.
33. Особливості здійснення аграрної реформи.
34. Тіньова економіка: причини появи та шляхи подолання.
35. Українсько-російські відносини після розпаду СРСР.
36. Економічна складова співробітництва Україна – ЄС.
37. Участь України у миротворчих операціях ООН.
38. Особливості розвитку двосторонніх відносин Україна – США.
39. Регіональний вимір зовнішньої політики України.

Нова історія країн Європи і Америки

1. Шляхи розвитку капіталізму в сільському господарстві країн Європи та Америки.
2. Соціально-економічний та політичний розвиток Франції в роки Другої імперії.
3. Державна криза 1859 – 1867 рр. і підписання австро-угорської угоди.
4. Соціально-економічний та політичний розвиток Швейцарії в XVII – XIX ст.
5. Політичний розвиток США наприкінці XVIII – першій половині XIX ст. Консолідація американської нації.
6. Соціально-економічний та політичний розвиток Канади в XIX ст.
7. Соціально – економічний розвиток та політичне становище в іспанських колоніях в XIX ст.
8. Особливості розвитку країн Латинської Америки в середині та другій половині XIX ст.
9. Франко-прусська війна і створення Німецької імперії.
10. Період національного відродження в Дунайських князівствах. Утворення Румунії.
11. Аболіціоністський рух напередодні громадянської війни в США.
12. Громадянська війна в США.
13. Реконструкція Півдня в США та його наслідки.
14. Війни за незалежність в Латинській Америці. Утворення незалежних держав.
15. Передумови виникнення та джерела марксизму.
16. Створення та діяльність Інтернаціоналу.
17. Формування військово-політичних блоків другої половини XIX – початку XX ст.
18. Соціально-економічний та політичний розвиток Великобританії в другій половині XIX ст.
19. Соціально-економічний та політичний розвиток Німеччини в другій половині XIX ст.
20. Соціально-економічний та політичний розвиток США в останній третині XIX – на початку XX ст.
21. Соціально-економічний та політичний розвиток Італії в другій половині XIX ст.
22. Геополітичні плани країн Європи у Першій світовій війні.
23. Грецька національно-визвольна революція і утворення самостійної держави.
24. Повстання 30 – 40-х років XIX ст. в Албанії і початок національного відродження.
25. Соціально-економічний та політичний розвиток Скандинавських країн в XVII – XIX ст.
26. Політичний та соціально-економічний розвиток Франції в останній третині XIX ст. Конституція 1875 р.
27. Локальні війни на межі XIX – XX ст.

28. Початок Першої світової війни. Военні дії 1914 р.
29. Дипломатія в період Першої світової війни.
30. Завершення Першої світової війни та її наслідки для країн Європи та Америки.

Історія слов'янських народів

1. Особливості зовнішньої політики СРСР напередодні Другої світової війни.
2. Напад Німеччини на СРСР.
3. Военні дії в червні-листопаді 1941 р. Московська битва. Трагедія Ленінграда.
4. Військові поразки СРСР в 1942 р.
5. Причини та уроки невдач Червоної армії влітку-восени 1941 р.
6. Сталінградська битва.
7. Нацистський окупаційний режим.
8. Доля біженців і остарбайтерів. Трагедія Холокосту.
9. Доля російських військовополонених.
10. Створення і діяльність РВА.
11. Перебіг Кримської наступальної операції; зміст політики радянського уряду щодо корінного населення півострова.
12. Окупаційний режим в Польщі і боротьба польського народу проти фашизму.
13. Антифашистська народно-визвольна війна народів Югославії, її етапи і особливості.
14. Сталінізм після Другої світової війни
15. «Ленінградська справа»
16. «Справа лікарів»
17. XX з'їзд КПРС та його рішення з питань зовнішньої та внутрішньої політики СРСР.
18. Соціально-економічний розвиток країни в 1956 – 1964 рр. Реформи М.Хрущова.
19. Господарська реформа 1965 – 1967 рр.
20. Дисидентський рух в СРСР.
21. Серпневий заколот 1991 р. і розпад СРСР.
22. Встановлення прорадянської системи в країнах Південно-Східної Європи (1945 – 1948 рр.)
23. Політичні кризи 1956, 1970, 1975-1980 рр. в Польщі, та їх наслідки.
24. Побудова соціалізму в Болгарії, її особливості, результати та наслідки
25. Політичні і соціально-економічні перетворення в Чехословаччині в 1990-1992 рр.
26. Розпад Чехословаччини.
27. «Празька весна» 1968 р. і її міжнародний резонанс.
28. Революційні перетворення в Болгарії 1989 – 1990 рр. і початок демократизації.
29. Наслідки політики «нормалізації» в Чехословаччині і «Оксамитова революція» 1989 рр.
30. Чехія і Словаччина на сучасному етапі.
31. Конфлікт «Сталін-Тіто»: його причини і сутність.
32. Особливості «самоврядувального соціалізму» в Югославії.
33. Громадянська війна в Югославії і політика великих держав.

Новітня історія країн Азії і Африки

1. Рух за об'єднання Китаю.
2. Японська експансія в Китай напередодні другої світової війни (1931-1939 рр.).

3. Китай у Другій світовій війні.
4. Війна на Тихому океані. Капітуляція Японії.
5. Антиколоніальний рух в Індії. Махатма Ганді.
6. Індія в Другій світовій війні.
7. Політична криза Каджарської династії в Ірані та прихід до влади династії Пехлеві.
8. Проголошення незалежності Афганістану.
9. Модернізаційні реформи Мустафи Кемаль-паші (Ататюрка).
10. Національно-визвольний рух 1918 – 1945 рр. в Сирії.
11. Національно-визвольний Рух 1918 – 1945 рр. в Лівії.
12. Національно-визвольний рух 30- х рр. в Тунісі.
13. Антиколоніальний рух 20-х рр. в Алжирі.
14. Національно-визвольний рух 30- х рр. в Марокко.
15. Встановлення британського мандату в Палестині. Арабо-єврейський конфлікт.
16. Проголошення незалежності Єгипту.
17. Італійська агресія в Ефіопії.
18. Провал курсу «великого стрибка» в Китаї.
19. «Культурна революція» в Китаї.
20. «Чотири модернізації» Ден Сяопіна.
21. Китайсько-радянські відносини.
22. Американський окупаційний режим в Японії.
23. «Японське економічне диво».
24. Культурні стандарти Японії.
25. Зовнішня політика Японії в 50-70-ті рр. ХХ ст.
26. Корейська війна.
27. Сіам (Таїланд) в міжвоєнний період.
28. Визвольний рух в Індонезії в міжвоєнний період.
29. Філіппіни в міжвоєнний період.
30. Об'єднання Аравії.
31. Проголошення незалежності Єгипту.

Теорія та методика навчання суспільствознавства

1. Мета і завдання навчання суспільствознавства за Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти.
2. Проектна діяльність на уроках суспільствознавства.
3. Загальна характеристика освітньої галузі «Суспільствознавство».
4. Організація, форми і прийоми перевірки знань учнів.
5. Особливості форм і методів виховання учнів у процесі вивчення курсу «Людина і світ».
6. Загальна характеристика програми «Людина і світ» академічного рівня.
7. Загальна характеристика програми «Людина і світ» профільного рівня.
8. Урок « Людина і світ» у технології проблемного навчання. Етапи, структура.
9. Методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці «Людина і світ».
10. Поурочне планування навчального предмету «Людина і світ».
11. Дидактичні принципи навчання суспільствознавчого курсу.
12. Особливості навчання шкільного суспільствознавства.
13. Міжпредметні зв'язки в курсі «Людина і світ».

14. Аналіз підручника «Людина і світ».
15. Методи критичного мислення.
16. Традиційні методи перевірки компетенцій учнів.
17. Орієнтовна структура уроку із застосуванням інтерактивних технологій.
18. Формування умінь та навичок під час вивчення суспільствознавчих курсів.
19. Ключові елементи критичного мислення.
20. Нетрадиційні форми організації уроків суспільствознавства.
21. Дидактичні вимоги до організації та проведення шкільної лекції.
22. Професійні компетентності учителя суспільствознавства.
23. Алгоритм формування суспільствознавчих понять.
24. Науково-дослідна робота учнів в процесі навчання суспільствознавства.
25. Соціальна компетентність. Зміст та шляхи розвитку засобами курсу.
26. Дидактичні вимоги до проведення дискусії на уроках суспільствознавства.
27. Тести як форма контролю якості знань. Форми, класифікація.
28. Методичні можливості педагогічного малюнка на уроці суспільствознавства.
29. Методика формування суспільствознавчих понять на уроці суспільствознавства.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ

7 семестр

Новітня історія країн Європи і Америки

1. Версальсько-Вашингтонська система договорів: процес формування та протиріччя.
2. Проблема репарацій і боргів після Першої світової війни.
3. Відносини між Німеччиною і СРСР в міжвоєнний період.
4. Тоталітаризм як соціально-історичний феномен.
5. Листопадова революція 1918 р. у Німеччині.
6. Веймарська республіка.
7. Війна за незалежність в Ірландії (1919 – 1921 рр.).
8. Уряд Д. Ллойд-Джорджа (1918 – 1923).
9. Рурська криза та її наслідки.
10. Перший лейбористський уряд в Англії і його діяльність.
11. Німеччина у 1933 – 1939 рр.
12. Створення та діяльність Ліги Націй.
13. Народний Фронт у Франції.
14. Зародження фашизму і встановлення фашистської диктатури в Італії.
15. Корпоративна система в Італії і її сутність.
16. Світова економічна криза 1929 – 1933 рр. та її особливості в США.
17. Програма фінансової допомоги США Німеччині у міжвоєнний період.
18. «Новий курс» Ф. Рузвельта в США та його сутність.
19. Диктатура генерала М. Прімо де Рівери в Іспанії.
20. Буржуазно-демократична революція та громадянська війна 1931 – 1939 рр. в Іспанії.
21. Загострення політичної боротьби в Австрії 1934 – 1938 рр. Австро-фашизм.
22. Зовнішня політика Австрії і аншлюс 1938 р.
23. Угорська Радянська Республіка.
24. Військовий переворот 1926 р. в Португалії і встановлення диктатури О. Салазара.
25. Політична боротьба в Албанії 1924 р. і встановлення диктатури Ахмеда Зогу.
26. Мюнхенська угода 1938 р.
27. Утворення антигітлерівської коаліції.
28. Рух Опору в роки Другої світової війни.
29. Внутрішнє становище європейських країн фашистського блоку в роки Другої світової війни.
30. Дипломатія в період Другої світової війни.

Новітня історія країн Азії і Африки

1. Проголошення незалежності Індії.
2. Внутрішня та зовнішня політика Джавахарлала Неру.
3. Правління Індіри Ганді.
4. Економічні реформи Зульфікара Алі Брутто в Пакистані.
5. Диктатура Зія-уль-Хака в Пакистані.
6. Громадянська війна та інтервенція США у В'єтнамі.
7. Проголошення незалежності Індонезії.

8. «Керована демократія» А.Сукарно в Індонезії.
9. Правління М.Сухарто в Індонезії.
10. Проголошення незалежності Бангладешу.
11. Проголошення незалежності Бірми.
12. Проголошення незалежності Лаосу, комуністичний рух.
13. Режим червоних кхмерів у Камбоджі.
14. Друга республіка в Туреччині.
15. Курдська проблема в Туреччині.
16. Ісламська революція в Ірані.
17. Квітнева революція 1978 р. в Афганістані.
18. Підсумки та наслідки радянської інтервенції в Афганістані.
19. Перша арабо-ізраїльська війна.
20. Друга арабо-ізраїльська війна.
21. Арабо-ізраїльське протистояння на рубежі 60 – 70-х рр.
22. Третя арабо-ізраїльська війна.
23. Проголошення незалежності Лівії.
24. Лівійське королівство. Правління М.Каддафі.
25. Проголошення незалежності Тунісу. Правління Хабіба Бургіби.
26. Національно-визвольна війна в Алжирі.
27. Проголошення незалежності Марокко. Внутрішня та зовнішня політика Хасана II.
28. Створення держави Ізраїль.
29. Політичний та економічний розвиток Ізраїлю в 80 – 90-х рр. XX ст.
30. Правління Саддама Хусейна в Ірані.
31. «Арабський соціалізм» Гамалія Абделя Насера в Єгипті.
32. Політичні кризи та військові режими в Сирії.
33. Марксистський режим в Ефіопії.
34. Громадянська війна в Анголі.
35. Політика апартеїду в Південно-Африканській республіці.
36. Демократичні перетворення в Південно-Африканській республіці.
37. Арабська весна.

Історіографія історії України

1. Київська Русь у працях М.І. Костомарова.
2. Українські історичні твори другої половини XVII ст.
3. Козацько-старшинська література XVIII ст.
4. Історія козацтва в сучасних дослідженнях.
5. Розвиток історичних знань в Україні у XVIII ст.
6. Політико-історична концепція «Літописної оповіді про Малу Росію» О. Рігельмана.
7. Історіографія визвольної війни українського народу.
8. Визвольна війна українського народу в сучасних дослідженнях.
9. «Руїна» в науковій літературі.
10. Становлення історичної науки в Україні в першій половині XIX ст. (або Умови формування історичної науки в Україні в першій половині XIX ст.).
11. «Історія Русів» – поема вольного народу.
12. Біографія та суспільно-політичні погляди М. Костомарова.
13. Визвольна війна українського народу в працях М. Костомарова.

14. Історія України у висвітленні Д. Бантиш-Каменського.
15. Вплив творчості М. Максимовича на подальший розвиток історичної науки в Україні.
16. А. Скальковський – «Геродот Новоросії».
17. О. Лазаревський – історик Лівобережної України.
18. Історичні погляди Т. Шевченка.
19. Історичні погляди І. Франка.
20. Школа істориків В. Антоновича.
21. Вплив В. Антоновича на подальший розвиток української національної науки.
22. Гайдамацький рух в оцінці В. Антоновича.
23. Д.І. Яворницький – історик українського козацтва.
24. Організація історичних досліджень в Україні в другій половині XIX – на початку XX ст.
25. Утворення Української Академії наук.
26. Історія українського народу у працях О. Єфименко.
27. М. Василенко – організатор історичної думки й освіти.
28. Популярний твір М. Аркаса «Історія України-Руси».
29. Історіографічний аналіз праці М. Грушевського «Ілюстрована історія України».
30. Внесок М. Грушевського у вивчення історії України.
31. Діяльність М. Грушевського в еміграції (1919-1924 рр.).
32. М. Грушевський: між історією та політикою (1924-1934 рр.).
33. В'ячеслав Липинський – засновник державницької школи в українській історіографії.
34. Д. Дорошенко – історик та історіограф України.
35. Погром української історичної науки в Україні в 20-30-і роки XX ст.
36. «Нова революційна школа» в українській історіографії (Д. Багалій, М. Слабченко, Й. Гермайзе).
37. Внесок М. Слабченка у вивчення історії народного господарства України.
38. Історія Слобідської України в творчості Д. Багалія.
39. М. Яворський – лідер українських істориків – марксистів.
40. Радянський період в історії історичної науки в Україні.
41. Концепція історії України І. Крип'якевича.
42. Історіографія Української національно-демократичної революції.
43. Історіографія НЕПу.
44. Історіографія радянської індустріалізації в Україні.
45. Історіографія колективізації в Україні.
46. Історіографія проблеми «Україна і українці в роки Другої світової війни».
47. Відродження української історичної науки в 90-і роки XX ст.
48. Внесок української наукової діаспори у вивчення історії України.
49. Життя й діяльність Н. Полонської-Василенко в Україні.
50. Н. Полонська-Василенко – історик України.
51. О. Оглоблин – організатор історичної науки за межами України.
52. І. Лисяк-Рудницький як історик.
53. Наукове товариство ім. Шевченка – перший науковий осередок українства.
54. Історичне товариство Нестора-літописця.
55. Київська Тимчасова комісія для розгляду давніх актів.

Кримінальне право України

1. Поняття, предмет і метод кримінального права України.
2. Завдання, функції та принципи кримінального права.
3. Система кримінального права.
4. Наука кримінального права.
5. Кримінальне право і суміжні галузі права.
6. Поняття кримінального закону.
7. Види диспозицій і санкцій норм закону про кримінальну відповідальність.
8. Тлумачення кримінального закону.
9. Чинність закону про кримінальну відповідальність у просторі і за колом осіб.
10. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі.
11. Екстрадиція та передача осіб для відбування покарання.
12. Поняття і ознаки злочину в кримінальному праві України.
13. Малозначимість діяння, як обставина, що виключає злочинність.
14. Класифікація злочинів та її значення.
15. Поняття та загальні положення складу злочину.
16. Обов'язкові та факультативні ознаки складу злочину.
17. Види складів злочину.
18. Поняття, види і значення об'єктів злочину.
19. Предмет злочину.
20. Об'єктивна сторона злочину.
21. Суб'єктивна сторона злочину.
22. Суб'єкт злочину: поняття, ознаки і значення.
23. Поняття і види стадій вчинення злочинів.
24. Готування до злочину. Відповідальність за готування до злочину.
25. Замах на злочин і його види.
26. Закінчений злочин.
27. Добровільна відмова від вчинення злочину.
28. Поняття співучасті, її ознаки і значення.
29. Форми співучасті.
30. Види співучасників.
31. Підстави і межі відповідальності співучасників злочину.
32. Поняття і види причетності до злочину.
33. Поняття та види обставин, що виключають злочинність діяння.
34. Необхідна оборона, її підстави й ознаки.
35. Поняття та ознаки затримання особи, що вчинила злочин.
36. Крайня необхідність, її поняття й підстави.
37. Фізичний або психічний примус.
38. Виконання наказу або розпорядження.
39. Діяння, пов'язане з ризиком.
40. Виконання спеціального завдання.
41. Поняття множинності злочинів та її значення.
42. Повторність злочинів та її види.
43. Сукупність злочинів.
44. Рецидив злочинів.
45. Поняття кримінальної відповідальності.

46. Форми реалізації кримінальної відповідальності.
47. Підстави кримінальної відповідальності.
48. Поняття звільнення від кримінальної відповідальності.
49. Кримінально-правова характеристика окремих видів, умов та підстав звільнення від кримінальної відповідальності.
50. Поняття й ознаки покарання. Мета покарання.
51. Поняття, ознаки та значення системи покарань.
52. Основні покарання.
53. Додаткові покарання.
54. Покарання, які можуть бути застосовані і як основні, і як додаткові.
55. Загальні засади призначення покарання.
56. Призначення покарання за незакінчений злочин і злочин, вчинений у співучасті.
57. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом.
58. Призначення покарання за сукупністю злочинів.
59. Призначення покарання за сукупністю вироків.
60. Поняття і види звільнення від покарання та його відбування.
61. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання.
62. Заміна покарання більш м'яким.
63. Поняття Особливої частини кримінального права України, її система і значення.
64. Наукові основи кваліфікації злочинів.
65. Становлення і розвиток системи Особливої частини кримінального законодавства України.
66. Загальна характеристика Особливої частини кримінального законодавства деяких зарубіжних країн.

Теорія та методика суспільно-політичних дисциплін

1. Форми організації навчально-виховного процесу при вивченні методики суспільно – політичних дисциплін.
2. Загальна характеристика шкільної освітньої галузі «Суспільствознавство». Традиції та методичні новації.
3. Методичні засади шкільних суспільствознавчих курсів. Принцип і логіка побудови програм суспільних дисциплін, аналіз існуючих та експериментальних програм.
4. Загальна характеристика курсу «Людина і суспільство», «Людина і світ», «Громадянська освіта», «Європейські студії», «Основи політології», «Основи соціологічних знань», «Основи релігійних знань».
5. Форми і методи навчання суспільно-політичних дисциплін , типи уроків з шкільного суспільствознавства.
6. Основні методи, форми, засоби навчання суспільствознавства - критерії відбору.
7. Сучасні загальнодидактичні теорії методів навчання.
8. Особливості та специфіка уроків суспільно-політичного циклу.
9. Дидактичне забезпечення уроку суспільно-політичних дисциплін школи.
10. Типологія уроків суспільно-політичних дисциплін.
11. Інноваційні технології при вивченні основ суспільствознавства в школі. Інтерактивні форми навчання.
12. Ідея взаємопроникнення методів і засобів навчання в реальному навчально-виховному процесі.

13. Проблемність як засіб формування світогляду, активізації пізнавальної діяльності учнів.
14. Типологія навчальних проблем суспільно-політичних дисциплін.
15. Методичні умови та шляхи вирішення навчальних проблем (аналіз, синтез, порівняння, доведення, розкриття протиріч у явищах) за допомогою критичного мислення
16. Метод проектів як одна із форм формування життєвої компетенції і засіб соціалізації учнів.
17. Зміст та завдання проектувальної технології. Класифікація проектів.
18. Методика організації роботи над проектами.
19. Особливості оцінювання учнівських проектів.
20. Методика організації участі в телекомунікаційних проектах.
21. Класифікація засобів навчання та методика використання у навчальному процесі.
22. Міжпредметні зв'язки та їх використання в курсах шкільного суспільствознавства.
23. Роль ЗМІ у викладанні шкільного суспільствознавства. Періодична преса – джерело інформації. Організація роботи з ЗМІ.
24. Науковість викладання – основа формування світогляду учнів.
25. Класифікація понять за ступенем узагальнення і по характеру змісту.
26. Наукове визначення найважливіших філософських, соціологічних, морально-етичних понять та формування на основі їх теоретичного мислення учнів.

Шкільний курс всесвітньої історії та методика викладання

1. Характеристика інструктивно-методичної документації МОН України з шкільного курсу «Всесвітня історія».
2. Підходи та принципи викладання всесвітньої історії в школах України.
3. Висвітлення дискусійних та вразливим питань в шкільному курсі всесвітньої історії.
4. Мета і завдання шкільного курсу всесвітньої історії.
5. Сучасні цілі та завдання шкільної історичної освіти.
6. Основні компоненти змісту історичної освіти.
7. Історичні факти і їх класифікація.
8. Методика введення понять і термінів в шкільному курсі всесвітньої історії.
9. Основні тенденції світового розвитку та їх висвітлення в шкільному курсі всесвітньої історії.
10. Особливості відображення соціально-економічного, політичного та культурного розвитку людства на різних історичних етапах в шкільному курсі «Всесвітня історія».
11. Календарно-тематичне планування курсу всесвітньої історії загальноосвітніх навчальних закладів.
12. Засоби навчання всесвітньої історії.
13. Типологія уроків з всесвітньої історії в загальноосвітніх закладах.
14. Джерела та література з шкільного курсу всесвітньої історії.
15. Навчально-методичний комплекс в шкільному курсі всесвітньої історії.
16. Врахування вікових та індивідуально-психологічних особливостей школярів основної та старшої школи при викладанні шкільного курсу «Всесвітня історія».
17. Основні вимоги до написання плану-конспекту уроку з всесвітньої історії.
18. Основні методи навчання всесвітньої історії в основній та старшій школі (активні, інтерактивні).

19. Методичні прийоми використання документальних матеріалів в курсі всесвітньої історії в основній та старшій школі.
20. Використання публіцистичної, науково-популярної та художньої літератури в курсі всесвітньої історії в загальноосвітніх закладах.
21. Актуалізація опорних знань та мотивація навчання всесвітньої історії в школі.
22. Оцінка рівня засвоєння історичних фактів, понять, тенденцій та рівня сформованості умінь та навичок.
23. Позакласна робота як важлива складова цілісного засвоєння курсу всесвітньої історії.
24. Робота історичного гуртка в загальноосвітніх та нових типах навчальних закладів.
25. Організаційно-педагогічні засади роботи шкільної секції МАН з всесвітньої історії, предметної олімпіади, історичних конкурсів та турнірів.
26. Тематичний, поточний та підсумковий контроль знань з історії за 12-бальною шкалою оцінювання навчальних досягнень учнів.
27. Формування хронологічних та картографічних знань і умінь в шкільних курсах всесвітньої історії.
28. Прийоми роботи зі статистичними даними в шкільному курсі всесвітньої історії.
29. Способи вивчення теоретичного матеріалу в шкільному курсі всесвітньої історії.
30. Способи організації проблемного навчання на уроках всесвітньої історії.
31. Прийоми роботи з історичними документами.
32. Прийоми роботи з наочністю в шкільних курсах всесвітньої історії.
33. Підготовка вчителя до уроку з всесвітньої історії.

Теорія та методика навчання історії

1. Розвиток історичної науки в Україні в епоху середньовіччя.
2. Зародження методики викладання історії у кінці XIX – початку XX століття.
3. Вивчення вітчизняної історії у школах Центральної Європи.
4. Вивчення вітчизняної історії у школах Росії.
5. Вивчення історії у школах США.
6. Вивчення вітчизняної історії у школах Франції.
7. Розвиток історичного мислення в учнів.
8. Шкільний підручник історії в радянський період.
9. Методичні школи країн Західної Європи.
10. Проблема використання наочності у працях радянських методистів.
11. Основні групи наочних засобів навчання.
12. Методика застосування наочності на лекціях та семінарах з історії.
13. Використання мультимедійних презентацій на уроках історії.
14. Опорні сигнали і схеми у навчанні історії.
15. Методика роботи з речовими пам'ятками й образною наочністю.
16. Технічні засоби і їх застосування на уроках історії.
17. Методика використання умовно-графічної наочності на семінарах.
18. Інформаційні технології в навчанні історії.
19. Проблемні завдання у організації самостійної пошуково-дослідницької діяльності учнів.
20. Інтерактивні технології навчання історії.
21. Використання кооперативного методу у навчанні історії.
22. Інтерактивні методи формування хронологічних уявлень.

23. Хронологічні завдання на уроках історії.
24. Використання таблиць у формуванні просторових компетенцій.
25. Методика роботи з історичними картами для формування уміння локалізувати історичні події і явища у просторі у 6-8 класах.
26. Методика формування історичних уявлень у просторі.
27. Методика вивчення історичної особи у радянській школі.
28. Розвиток історичного мислення в учнів.
29. Використання міжпредметних зв'язків у вивченні питань культури на уроках історії.
30. Організаційні форми навчання історії: плюси і мінуси.
31. Методичні школи країн Західної Європи.
34. Урок історії як елемент та основна форма навчання і виховання учнів.
35. Традиційні структурні елементи уроку історії.
36. Взаємозв'язок структурних елементів уроку з метою та типом уроку.
37. Сучасні підходи методистів до проблеми класифікації типів уроків історії.

8 семестр

Політологія

1. Предмет, закономірності, категорії та функції політології.
2. Основні методи політології. Структура політології як науки.
3. Політичні ідеї у Стародавньому Єгипті та Вавилоні.
4. Політичні ідеї у Стародавній Індії.
5. Політична думка Стародавнього Китаю.
6. Розвиток політичної думки Стародавньої Греції. Основні періоди та їх характеристика.
7. Політичні ідеї у філософії Платона.
8. Політичні ідеї у філософії Аристотеля.
9. Політична думка Стародавнього Риму: основні напрямки та їх характеристика.
10. Марк Тулій Цицерон та його погляди на державу та владу.
11. Політична думка Середньовіччя.
12. Політична думка Відродження: періоди становлення та розвитку, характеристика основних політичних ідей.
13. Політичні ідеї у творчості Н. Макіавеллі.
14. Розвиток політичної думки в епоху Реформації.
15. Ідеї по державу, владу і правові основи людського буття в працях англійських просвітників.
16. Раціоналістичне трактування політики в працях французьких просвітників.
17. Німецька політична думка Нового часу, її основні ідеї та концепції (І. Кант, Й.- Г. Фіхте).
18. Політичне вчення Гегеля про особу, громадянське суспільство, державу, міжнародні відносини.
19. Політична думка Київської Русі: основні джерела та їх характеристика.
20. Розвиток української політичної думки в умовах наступу Литви та Польщі: галицький період та його характеристика. Політичні ідеї у працях С. Оріховського.
21. Розвиток політичної думки на українських землях в литовсько-польську добу: київський період та його характеристика. Політичні ідеї у полемічній та братській

літературі.

22. Політична думка періоду Визвольної війни українського народу XVII ст. Державницькі погляди Б. Хмельницького, Ю. Немирича, І. Гізеля.
23. Ідеї незалежної України у Конституції П. Орлика та «Виводі прав України».
24. Розвиток політичної думки у Києво-Могилянській академії. Політичні концепції С. Яворського, Ф. Прокоповича.
25. Програмні документи Кирило-Мефодіївського товариства про державно-політичний устрій України.
26. Політична концепція М. Драгоманова.
27. Політичні ідеї у творчості І. Франка.
28. Українська політична думка наприкінці XIX - на поч. XX ст. Політична концепція М. Міхновського.
29. Українська політична думка доби Центральної Ради та УНР Універсали Центральної Ради. Конституція УНР 1918 р.
30. Політичні ідеї у творчості В. Липинського.
31. Політичні процеси 30-х років XX ст. та їх історичне значення.
32. Голодомор 1932 - 1933рр., як політичний геноцид.
33. Політичний вимір перемоги СРСР у Другій світовій війні.
34. Політичні причини початку «холодної війни».
35. Карибська криза і її політичний резонанс.
36. Політичне значення «відлиги» доби М. Хрущова.
37. «Застійні» часи розвинутого соціалізму Л. Брежнєва.
38. Трансформація політичних систем у країнах СНД.
39. Росія в системі геополітичних відносин.
40. Війна у Перській затоці: причини, цивілізаційні наслідки.
41. Кавказькі війни кінця XX – початку XXI століття: політичний аналіз і наслідки.

Новітня історія країн Європи і Америки

1. «План Маршалла».
2. Перша Берлінська криза.
3. Кубинська революція.
4. Друга Берлінська криза.
5. Створення та діяльність Організації Об'єднаних Націй.
6. Холодна війна.
7. Військово-політичні блоки другої половини XX – початку XXI ст.
8. Внутрішня політика президента США Р. Ніксона. Уотергейтська справа.
9. Загострення франко-канадської національної проблеми в другій половині XX ст.
10. Західнонімецьке «економічне диво».
11. Д. Картер – демократична альтернатива політиці республіканців у США (1976 – 1980 рр.).
12. Демократизація політичної системи в Іспанії після ліквідації режиму Ф. Франко.
13. Політична філософія і програма Р. Рейгана.
14. Політична філософія і політика урядів М. Тетчер і Д. Мейджора.
15. Фолклендська війна.
16. Політична криза 1958 р. у Франції і створення П'ятої республіки.
17. Шарль де Голль і голлісти.

18. Німецьке питання у 1945 – 1949 рр.
19. ФРН в період «ери» Г. Коля.
20. Італійське «економічне диво».
21. Громадянська війна в Греції.
22. Об'єднання Німеччини в 1990 р. і його наслідки.
23. Карибська криза.
24. Революція 1974 року в Португалії і крах салазарівського режиму.
25. Євроінтеграційні процеси: історія та перспективи.
26. Сучасне економічне і політичне становище Австрії.
27. Італія на сучасному етапі.
28. Криза і крах франкістського режиму в Іспанії.
29. Греція після Другої світової війни.
30. Канада після Другої світової війни.

Теорія та методика навчання історії

1. Поняття та сутність методики навчання історії.
2. Порівняльна характеристика лінійного та концентричного підходів до структури шкільної історичної освіти.
3. Характеристика сучасної системи шкільної історичної освіти в Україні.
4. Історичні факти та їх класифікація.
5. Питання про вміння у методиці навчання історії.
6. Види пізнавальних умінь, що формуються в шкільних курсах історії.
7. Методика формування пізнавальних умінь.
8. Проблема методів навчання історії та їх класифікація.
9. Прийоми і засоби навчання історії.
10. Методика використання шкільного підручника на уроках історії.
11. Методика роботи з історичними документами.
12. Художня та науково-популярна література у навчанні історії.
13. Поняття наочного навчання. Класифікація наочності.
14. Методика роботи з речовими пам'ятками й образною наочністю.
15. Методична робота з умовно-графічною наочністю.
16. Аудіо- та відео засоби навчання історії.
17. Підходи до класифікації уроку історії.
18. Характеристика основних типів уроку.
19. Підготовка вчителя до уроку історії.
20. Характеристика основних елементів структури уроку.
21. Форми організації навчального процесу на уроках історії.
22. Інноваційні технології на уроках історії.
23. Гра на уроці історії.
24. Функції і форми перевірки результатів навчання з історії.
25. Шкільна документація вчителя історії
27. Історія розвитку форм навчання.
28. Підходи до класифікації уроку історії.
29. Форми уроків історії.
30. Характеристика основних форм та видів нетрадиційних уроків з історії.

31. Методика організації і проведення різних форм нетрадиційних уроків з історії.
32. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки. Зміст та значення інтеграції предметів.
33. Методичні умови і шляхи реалізації внутрішньопредметних зв'язків.
34. Прийоми і засоби реалізації міжпредметних зв'язків.
35. Завдання та функції перевірки результатів навчання історії.
36. Види і форми перевірки знань учнів.
37. Оцінювання рівня навчальних досягнень школярів на уроках історії.
38. Технології оцінювання рівнів навчальних досягнень учнів з історії в основній школі на сучасному етапі.
39. Поняття і види самостійної роботи.
40. Особливості самостійної роботи учнів з історії.
41. Методика організації самостійної роботи учнів на уроках історії.
42. Домашнє завдання як вид самостійної роботи.
43. Організаційні й методичні форми позакласної роботи.
44. Проведення історичних вечорів.
45. Історичні гуртки, клуби.
46. Проведення навчальних екскурсій.
47. Краєзнавчий матеріал на уроках історії та у виховній роботі.
48. Вікторини та ігри на історичні теми.
49. Професіограма і професійний портрет вчителя історії.
50. Атестація вчителя.
51. Права та обов'язки педагогічних працівників.
52. Документація шкільного історичного кабінету.
53. Навчально-методичне забезпечення шкільного історичного кабінету.

Теорія та методика суспільно-політичних дисциплін

1. Поєднання урочної і позаурочної роботи учнів.
2. Позакласна робота як засіб розвитку навиків суспільної, організаційної, дослідницької діяльності учнів.
3. Методика організації гуртка з курсу, виставок, конференцій, участі у телекомунікаційних проектах.
1. Діагностика та критерії оцінювання навчальних досягнень. Вимоги до перевірки знань. Форми, види, прийоми перевірки.
4. Методика оцінювання колективної (групової) роботи, роботи в проектах. Альтернативне оцінювання. Самооцінювання.
5. Етапи підготовки до проведення уроків. Календарне і тематичне планування курсів.
6. Поурочний план, етапи складання.
7. Професійна культура вчителя. Типові помилки молодого вчителя у проведенні уроків.
8. Інформатизація освіти, значення для оптимізації навчального процесу та підвищення ефективності.
9. Використання можливостей нових інформаційних технологій.
10. Корисні інтернет ресурси в організації навчання студентів з методики викладання суспільних дисциплін.
11. Формування громадянської компетентності. Структура громадянської компетентності.
12. ІКТ в навчанні громадянської освіти. Програма навчального курсу.
13. Проекти в системі громадянської освіти.

14. Громадянська освіта як складова діяльності всеукраїнської асоціації учителів історії і суспільствознавства.
15. Методика формування філософських понять. Реалізація міжпредметних зв'язків.
16. Спрямування курсу «Етика» в загальноосвітніх закладах.
17. Факультативні курси духовно-морального спрямування: «Основи релігієзнавства», «Світові релігії». Програми. Календарно-тематичне планування.
18. Вимоги до знань учителя християнської етики.
19. Методика підготовки уроків предметів духовно-морального спрямування.
20. Зміст основних та елективних правознавчих курсів.
21. Особливості підготовки до уроків правознавства.
22. Правова тематика в курсах «Громадянська освіта», «Людина і світ», «Економіка».
23. Характеристика об'єкту методики економіки (зміст навчального матеріалу, методи викладання, пізнавальна діяльність учнів тощо).
24. Завдання методики економіки як галузі педагогічної науки. Вимоги до вчителя (викладача) основ економіки. Програма дисципліни. Державні вимоги до знань учнів.
25. Система дидактичних принципів економічної підготовки учнівської молоді, їх склад, взаємодія і особливості реалізації на уроках основ економіки.
26. Організація і методика проведення занять з окремих розділів програми з економіки загальноосвітніх навчальних закладів гуманітарного і загальноосвітнього напрямів.
27. Роль курсів за вибором в системі суспільствознавчої освіти школярів.
28. Мета, завдання, дидактичні принципи навчання інтегрованих курсів суспільствознавства. Складові навчальних програм. Календарне та тематичне планування курсів.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ V КУРСУ

1 семестр

Історія української державності

1. Михайло Грушевський
2. Микола Міхновський
3. Юліан Бачинський
4. Євген Чикаленко
5. Володимир Винниченко
6. Симон Петлюра
7. Кирило Трильовський
8. Павло Скоропадський
9. Лесь Курбас
10. Володимир Вернадський
11. Євген Петрушевич
12. Кость Левицький
13. Михайло Омелянович-Павленко
14. Юрій Тютюнник
15. Дмитро Донцов
16. В'ячеслав Липинський
17. Августин Волошин
18. Степан Бандера
19. Андрей Шептицький
20. Йосиф Сліпий
21. Василь Липківський
22. Роман Шухевич
23. Андрій Мельник
24. Євген Коновалець
25. Петро Шелест
26. Володимир Щербицький
27. Сергій Єфремов
28. Олекса Тихий
29. Юрій Литвин
30. Алла Горська
31. Микола Руденко
32. Сергій Параджанов
33. Василь Стус
34. Василь Симоненко
35. Левко Лук'яненко
36. В'ячеслав Чорновіл
37. Євген Патон
38. Іван Дзюба
39. Мустафа Джемільєв
40. Ліна Костенко

Історія міжнародних відносин

1. Особливості міжнародних відносин останньої третини XIX – початку XX ст.
2. Міжнародні кризи та протиріччя на початку XX століття.
3. Світ на шляху до Першої світової війни: балканський конфлікт 1912 – 1913 рр. та Липнева криза 1914 року.
4. Міжнародно-правовий аспект Першої світової війни і мета воюючих держав.
5. Боротьба за союзників як провідна тенденція дипломатії в період війни.
6. Закінчення Першої світової війни та її міжнародні підсумки.
7. Геополітичні зміни у світі після Першої світової війни.
8. Паризька мирна конференція 1919 року. Мирні переговори з Німеччиною та її союзниками.
9. Ліга Націй: цілі, завдання, та початок діяльності.
10. Вашингтонські угоди 1921 – 1922 рр.
11. Трансформації Версальсько-Вашингтонської системи у 20-ті роках XX століття.
12. Міжнародні відносини в період стабілізації (1924 – 1928 рр.).
13. Розвиток міжнародних відносин у Європі в другій половині 1920-х рр.
14. Міжнародні відносини в роки світової економічної кризи.
15. Встановлення фашистського режиму в Німеччині, його зовнішньополітична програма.
16. Спроби створення системи колективної безпеки в Європі.
17. Утворення вогнищ війни на Далекому Сході і в Європі.
18. Політика «невтручання» великих держав і її міжнародні наслідки.
19. Утворення блоку держав-агресорів напередодні Другої світової війни.
20. Мюнхенська угода 1938 року і передвоєнна політична криза в Європі.
21. Крах політики західних держав щодо умиротворення агресора.
22. Договори СРСР та Німеччини 1939 року та їх сучасна оцінка.
23. Міжнародні відносини у 1939 – 1942 рр.
24. Проблема другого фронту в міжнародних відносинах Великої Британії, США та СРСР.
25. Питання майбутнього устрою повоєнного світу у взаємовідносинах союзних держав.
26. Закінчення війни в Європі. Кримська і Потсдамська конференції 1945 року.
27. Основні підсумки та міжнародні наслідки Другої світової війни.
28. Геополітичні зміни в світі після Другої світової війни.
29. Становлення біполярної структури міжнародних відносин.
30. Мирні угоди з колишніми союзниками Німеччини після Другої світової війни.
31. Створення Організації Об'єднаних Націй.
32. Причини, сутність та основні етапи «холодної війни».
33. Утворення військово-політичних блоків у 40 – 50-х роках XX століття.
34. Німецька проблема в 1949 – 1955 рр.
35. Регіональні конфлікти та проблеми їх розв'язання в умовах біполярного світу.
36. Криза колоніалізму і розпад колоніальної системи.
37. Утворення та еволюція Руху неприєднання.
38. Дипломатична боротьба за обмеження ядерних озброєнь.
39. Міжнародні відносини в першій половині 1970-х рр.
40. Основні принципи Гельсінського акта та його історичне значення.
41. Перехід у взаємовідносинах між СРСР і США від конфронтації до співробітництва.
42. Геополітичні зміни в Європі наприкінці XX століття.

43. Утворення СНД, закінчення «холодної війни» та її наслідки.
44. Розширення НАТО на Схід. «Доктрина гуманітарного втручання».

Методика викладання курсу «Людина і суспільство»

1. Предмет та завдання методики викладання курсу «Людина і світ»
2. Шкільний курс «Людина і світ» - місце і роль в системі загальної середньої освіти
3. Формування суспільствознавчої компетентності особистості.
4. Форми організації навчання предмету « Людина і світ»
5. Методи навчання предмету «Людина і світ»
6. Технології навчання предмету «Людина і світ»
7. Формування системи знань і вмінь на уроках суспільствознавства
8. Оцінювання навчальних досягнень учнів
9. Підготовка учителя до уроку суспільствознавства
10. Особливості форм і методів виховання учнів у процесі вивчення курсу «Людина і світ».
11. Загальна характеристика програми «Людина і світ» академічного рівня.
12. Загальна характеристика програми «Людина і світ» профільного рівня.
13. Урок « Людина і світ» у технології проблемного навчання. Етапи, структура.
14. Методи активізації пізнавальної діяльності учнів на уроці «Людина і світ».
15. Поурочне планування навчального предмету «Людина і світ».
16. Міжпредметні зв'язки в курсі «Людина і світ».
17. Аналіз підручника «Людина і світ».

Історія міжнародних організацій

1. Історія Організації Об'єднаних Націй.
2. Генеральна Асамблея ООН.
3. Історія створення та діяльність ЮНЕСКО.
4. Діяльність Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
5. Співробітництво України в рамках ЮНЕСКО.
6. Міжнародна організація з міграції (МОМ).
7. Діяльність Міжнародної організації з міграції (МОМ) в Україні.
8. Всесвітня туристична організація (ВТО).
9. Співпраця України із Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ).
10. Європейський Союз (ЄС).
11. Відносини України з Європейським Союзом (ЄС).
12. Історія Організації Північноатлантичного договору (НАТО).
13. Організація з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
14. Історія формування та розвитку Співдружності незалежних держав (СНД).
15. Ліга арабських держав (ЛАД): історія та діяльність.
16. Рада співробітництва арабських держав Перської затоки (РСАДПЗ).
17. Організація «Ісламська Конференція».
18. Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).
19. Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК) у сучасному світі.
20. Історія Світової організації торгівлі (СОТ).
21. Міжнародний валютний фонд (МВФ).
22. Історія Світового банку (СБ).

23. Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ).
24. Південноамериканська спільнота націй (ПАСН).
25. Співробітництво України з Організацією Північноатлантичного договору.

2 семестр

Історія філософії

1. Становлення філософських поглядів у країнах Стародавнього Сходу.
2. Філософія Стародавньої Індії.
3. Ортодоксальні філософські школи Стародавньої Індії.
4. Неортодоксальні філософські школи Стародавньої Індії.
5. Індійські веди та їх тлумачення в брахманах та упанішадах.
6. Філософія школи н'яя.
7. Філософія школи санкх'я.
8. Школа йоги.
9. Філософія Буддизму.
10. Загальна характеристика шкіл китайської філософії.
11. Філософське вчення Конфуція.
12. Філософія послідовників Конфуція: філософія Мен Цзи.
13. Філософія послідовників Конфуція: філософія Сюнь Цзи.
14. Філософія моїстів.
15. Філософська школа законників (легістів).
16. Основні принципи філософії даосизму.
17. Завершення "золотої доби" китайської філософії (перша культурна революція).
18. Загальна характеристика філософії античності.
19. Основні періоди розвитку античної філософії.
20. Іонійська філософія.
21. Натурфілософія мілетської школи (Фалес, Анаксимандр, Анаксимен).
22. Філософське вчення Геракліта Ефеського.
23. Характеристика італійської філософії.
24. Філософія піфагорійців.
25. Філософське вчення елеатів (Парменід, Зенон Елейський).
26. Апорії Зенона Елейського.
27. Філософія Емпедокла.
28. Філософське вчення Анаксагора.
29. Атомістична філософія Демокріта.
30. Софістика як явище культури і філософський напрям.
31. Філософія софістів (Протагор, Горгій).
32. Філософія Сократа.
33. Сократівська іронія і маєвтика як складові елементи діалогічного методу.
34. Малі сократичні школи.
35. Об'єктивний ідеалізм Платона.
36. Гносеологія Платона.
37. Докази безсмертя душі у філософії Платона (за діалогом Платона «Федон»).
38. Філософське вчення Арістотеля.
39. Вчення Арістотеля про діалектику матерії та форми.

40. Сутність речей та її розгортання (ентелехія). Чотири причини становлення речі.
41. Критика Арістотелем учення Платона про ідеї.
42. Основні риси елліністичної (післяарістотелівської) філософії.
43. Основні філософські школи в період еллінізму.
44. Епікур і його філософське вчення.
45. Матеріалізм Тіта Лукреція Кара (за твором “Про природу речей”).
46. Філософія стоїків.
47. Античний скептицизм (Піррон).
48. Еклектизм.
49. Неоплатонізм Плотіна .
50. Загальні риси середньовічної філософії.
51. Біблійна основа середньовічної філософії: екзегетика Філона Олександрійського.
52. Основні етапи середньовічної філософії.
53. Патристика та її місце у розвитку християнської філософії.
54. Східна апологетика. Юстин Мученик.
55. Олександрійська богословська школа. Климент Олександрійський.
56. Східна апологетика. Оріген.
57. Західна апологетика. Тертуліан.
58. Каппадокійські отці церкви. Аврелій Августин.
59. Проблема віри і розуму у філософії Августина.
60. Теорія ілюмінації Августина.
61. Проблема добра і зла у філософії Августина.
62. Боецій і його філософське вчення.
63. Псевдо-Діонісій та «Ареопагітики».
64. Схоластика.
65. Реалізм і номіналізм у середньовічній філософії.
66. Філософія Ансельма Кентерберійського.
67. Номіналізм Іоана Росцеліна.
68. Філософія Авіценни.
69. Філософське вчення Аверроеса.
70. Основні проблеми філософського вчення Томи Аквінського.
71. Тома Аквінський про співвідношення віри та розуму.
72. Докази існування Бога у філософії Томи Аквінського.
73. Проблема пізнання у філософії Томи Аквінського.
74. Основні риси та періодизація філософії епохи Відродження.
75. Гуманістичні ідеї у творчості Ф.Петрарки.
76. Філософія Миколи Кузанського.
77. Пантеїстична натурфілософія Джордано Бруно.
78. Загальні риси філософії Нового часу.
79. Вчення Ф.Бекона про метод і обґрунтування емпіризму.
80. Вчення Р.Декарта про метод.
81. Принцип універсального сумніву Р.Декарта.
82. Дуалізм картезіанської філософії.
83. Гносеологія Р.Декарта.
84. Вчення Б.Спінози про субстанцію.
85. Вчення про монади Г.Ляйбніца.

86. Філософське вчення Томаса Гоббса.
87. Сенсуалістична теорія пізнання Д.Локка.
88. Суб'єктивний ідеалізм Дж. Берклі.
89. Скептицизм Д.Г'юма.
90. Загальні риси філософії Просвітництва.
91. Теорія пізнання І. Канта.
92. Принцип тотожності мислення і буття у філософії Гегеля.
93. Антропологічний ідеалізм Л.Фюєрбаха.
94. Філософські погляди К.Маркса та Ф.Енгельса.
95. Філософія «життя».
96. Екзистенційна філософія та її представники.
97. Неотомістська філософія.
98. Загальна характеристика прагматизму (Ч.Пірс).
99. Позитивізм (О.Конт).
100. Емпіріокритицизм.
101. Неопозитивізм.
102. Основні риси аналітичної філософії.

Історіографія всесвітньої історії

1. Праця Геродота «Історія» та її роль у розвитку історіографії.
2. Фулідід і його твори.
3. Тит Лівій та його «Римська історія».
4. Історичні погляди Тацита.
5. «Життя дванадцяти цезарів» Гая Светонія Транквілла.
6. Головні особливості історіописання в період Середньовіччя.
7. Творчість істориків раннього середньовіччя – Григорій Турського, Ісидора Севільського, Беди Венерабіліса.
8. Хрестові походи в середньовічних хроніках.
9. Жан Фруассар – історик Столітньої війни.
10. Риторична школа італійської гуманістичної історіографії.
11. Ерудитська школа історіописання епохи Відродження. Творчість Флавіо Бьондо.
12. Історичні погляди і твори Нікколо Макіавеллі та Франческо Гвіччардіні.
13. Передумови виникнення і розвитку просвітницької історіографії.
14. Розробка теорії «суспільного договору» в творах Ж.Ж. Руссо.
15. Географічний фактор в історії Ш. Монтеск'є.
16. Теорія історичного прогресу в творах Ж.А. Кондорсе.
17. Концепція історії Росії В.М. Татищева.
18. Роль і основні напрямки розвитку історичної науки у Франції в період Реставрації.
19. Ліберальна школа істориків доби Реставрації.
20. Леопольд Ранке і його внесок в світову історіографію.
21. Історичні погляди О. Тьєррі та Ф. Гізо.
22. Історія Великої Французької революції у творах Ф. Міньє і А. Тьєра.
23. М.М. Карамзін і його концепція історії Росії.
24. Томас Карлейль про роль особистості в історії.
25. Вчення Іполіта Тена про вплив «середовища, раси і моменту» на розвиток літератури..

26. Проблема циклічного розвитку світової історії в працях О.Шпенглера, А. Тойнбі, П. Сорокіна.
27. Р. Колінгвуд та його історико-філософські ідеї.
28. Марксистська інтерпретація історичного процесу.
29. Виникнення історичної школи «Анналів».
30. Історико-теоретичні концепції Л. Февра і М. Блока.
31. Фернан Бродель і «друге покоління» Школи «Анналів».
32. Головні риси «нової історичної науки» в другій половині ХХ ст.
33. Розвиток мікроісторії у творчості Е. Ле Руа Лядюрі, Карло Гінзбурга, Наталі Земон-Девіс.

Історія держави і права зарубіжних країн

1. Первісне суспільство і додержавні форми соціального управління.
2. Форми, функції та механізм давньосхідних держав.
3. Виникнення права.
4. Основи суспільного ладу античних країн, спільні риси та особливості.
5. Внутрішні та зовнішні функції античної держави.
6. Загальні риси та особливості форм республіканських античних держав.
7. Римське право: джерела і періодизація.
8. Візантія – правонаступниця давньоримської держави.
9. Держава і право франків й англосаксів.
10. Основи риси ранньофеодального права.
11. Форми середньовічних держав.
12. Особливості права в країнах середньовічного Сходу.
13. Становлення мусульманського права, основні його риси.
14. Громадянське суспільство як історичний етап у розвитку людської цивілізації.
15. Ранні революції та їх вплив на становлення держави нового типу.
16. Революції останньої чверті ХVІІІ ст. та їх вплив на становлення держави нового типу.
17. Революції середини ХІХ століття в Німеччині та їх вплив на становлення держави нового типу.
18. Буржуазна і капіталістична держава — держава перехідного типу.
19. Основні тенденції розвитку елементів форми держави: форми державного правління, форми державно-територіального устрою та форми політичного режиму.
20. Форми державного правління та їх розвиток після буржуазних революцій ХVІІ—ХVІІІ ст.
21. Буржуазні революції ХVІІІ—ХІХ ст., їх вплив на становлення політичних режимів в країнах Західної Європи та США.
22. Форми державно-територіального устрою в зарубіжних країнах.
23. Сутність держави та її еволюція в епоху громадянською суспільства.
24. Функції держави, основні тенденції їх розвитку.
25. Буржуазні революції ХVІІІ — ХІХ ст. і право нового типу.
26. Кримінальний процес в зарубіжних країнах.
27. Становлення й розвиток буржуазної держави – держави нового типу в далекосхідних країнах.
28. Держава в країнах Близького Сходу.
29. Право далекосхідних країн.

30. Право мусульманських країн.

Історія світової культури

1. Місце античності в історії світової культури. Особливості античної культури.
2. Наука, література і мистецтво в Стародавній Греції
3. Синтезуюча сутність давньоримської культури
4. Технічні і мистецькі досягнення римлян
5. Історичні передумови становлення культури Відродження. Загальна характеристика культури Відродження.
6. Гуманізм як ідеологія Відродження.
7. Видатні представники культури епохи Відродження
8. Реформація та її культурно – історичне значення
9. Світомодель Нового часу в європейській культурі. Основні засади Просвітництва.
10. Барокова культура Європи. «Золотий вік» західноєвропейської культури.
11. Особливості розвитку мистецтва доби Просвітництва Вплив на художню творчість раціоналізму.
12. Динаміка художніх стилів в культурі Нового часу.
13. Людина і світ в європейській художній культурі XIX століття.
14. Основні тенденції культури XIX століття.
15. Наукові відкриття XIX століття.
16. Духовна проблематика літератури і мистецтва.
17. Творчість видатних майстрів європейського живопису.
18. Модерністська модель в європейській культурі.
19. Пошук, експеримент і традиція у мистецтві XX століття.
20. Постмодерністська модель світу в світовій культурі.

Екологічне право України

1. Екологічні правовідносини (об'єкти, суб'єкти, зміст).
2. Екологічні права та обов'язки громадян.
3. Захист екологічних прав громадян.
4. Право власності на природні ресурси (зміст, суб'єкти, форми власності).
5. Право природокористування: поняття й види.
6. Правове забезпечення екологічної безпеки.
7. Правові вимоги щодо забезпечення екологічної безпеки при будівництві та експлуатації споруд та інших об'єктів.
8. Правові вимоги щодо безпеки продуктів.
9. Правове регулювання поведінки з небезпечними речовинами та відходами.
10. Правове забезпечення радіаційної безпеки.
11. Правовий захист населення від шуму.
12. Правове регулювання відносин, що виникають у зв'язку з надзвичайними екологічними ситуаціями.
13. Правове регулювання безпечного використання генетично змінених організмів.
14. Стан правового і законодавчого забезпечення зони Чорнобильської катастрофи.
15. Державне управління в галузі охорони навколишнього природного середовища.
16. Відповідальність за порушення екологічного законодавства.
17. Правова охорона та використання земель в Україні.

18. Правова охорона і використання вод.
19. Правова охорона і використання надр.
20. Правова охорона атмосферного повітря.
21. Правова охорона і використання лісів.
22. Правова охорона і використання рослинного світу.
23. Правова охорона і використання тваринного світу.
24. Поняття та джерела міжнародного права навколишнього середовища.
25. Міжнародно-правове регулювання охорони та використання природних ресурсів і об'єктів навколишнього середовища.
26. Міжнародний організаційний механізм охорони навколишнього середовища.
27. Міжнародно-правова відповідальність за екологічні правопорушення.
28. Міжнародне екологічне судочинство.
29. Поняття і система європейського права навколишнього середовища.
30. Закономірності побудови й розвитку європейського права навколишнього середовища.
31. Адаптація екологічного законодавства України до європейського права навколишнього середовища.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ- МАГІСТРАНТІВ

1 семестр

Філософія освіти

1. Сутність освіти, її місце в системі культури.
2. Освіта як предмет філософського аналізу, основні проблеми філософії освіти.
3. Синергетичний підхід у філософії освіти.
4. Соціальна нерівність і проблеми розвитку освіти в сучасній українській державі.
5. Концептуальні засади філософії освіти: а) моністична концепція філософії освіти; б) плюралістична і релятивістська концепції.
6. Ціннісні орієнтири в системі освіти.
7. Світська і релігійна освіта в Україні, роль духовності, «віри», «розуму» в освіті.
8. Охарактеризуйте системи цінностей в розвитку сучасної освіти.
9. Гендерні аспекти сучасної освіти та тендерний підхід у навчанні і вихованні.
10. Загальні принципи формування систем вищої освіти європейських країн.
11. Мовна стратегія в освіті. Мовна культура особистості.
12. Свобода, освіта та інтелектуальна власність в сучасному розвитку суспільства
13. Національна доктрина розвитку освіти України XXI століття.
14. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти країн Європи.
15. Інноваційні технології в сучасній освіті: концепції, напрями та підходи.
16. Філософське осмислення майбутнього освіти.
17. Філософія як особлива духовна форма світоглядного знання, місце філософії в самопізнанні людини.
18. Філософія в системі культури. Основні функції філософії: світоглядна, пізнавальна, методологічна, соціально-практична.
19. Філософське обґрунтування гуманізму. Гуманістичний зміст філософії.
20. Сучасна методологія пізнання. Універсально-об'єктивістська /природничо-наукова, гуманітарно-наукова/ методологія.
21. Філософське обґрунтування гуманізму. Гуманістичний зміст філософії.
22. Сучасна методологія пізнання. Універсально-об'єктивістська /природничо-наукова, гуманітарно-наукова/ методологія.
23. Методологія пізнання як форма організації оптимально-ефективної діяльності людини.
24. Специфіка сучасної науки, її співвідношення з філософією і позанауковим знанням.
25. Проблема гуманізації науки і сцієнтизації культури як тенденція сучасного соціокультурного процесу.
26. Нові типи раціональності: взаємовідношення науки-філософії-релігії.
27. Онтологічні проблеми науки: сучасна картина світу.
28. Проблема людини в філософії і сучасній науці.
29. Наука як влада і наука як комунікація.
30. Типологія філософських і методологічних проблем сучасної науки.

31. Інтеграційні процеси в сучасній науці та їх філософський аналіз,
32. Форми реалізації інтеграційних процесів в методології.
33. Філософія техніки. Проблема необхідності зміни технологічного світогляду.
34. Філософське осмислення комп'ютерної революції.
35. Космічно-природна основа людського буття.
36. Стратегія людства в планетарному масштабі.
37. Етичні проблеми комп'ютеризації.
38. Проблема загрози техногенних катастроф. Біосферні критерії розвитку цивілізації.
39. Глобальне моделювання майбутнього.
40. Плюралізм цінностей: проблема культурного порозуміння людства на межі тисячоліть.

Методика викладання історичних дисциплін у вищій школі

1. Проблеми вдосконалення методики викладання історичних дисциплін у вищій школі на сучасному етапі.
2. Організаційні форми навчання.
3. Основні положення про кредитно-модульну організацію навчального процесу у ВНЗ.
4. Роль і місце лекції у навчальному процесі.
5. Розвиток лекційної форми у системі вузівського навчання.
6. Умови ефективності лекцій.
7. Основні принципи і функції лекцій.
8. Структура лекцій.
9. Методика підготовки і проведення семінарів.
10. Поняття і мета практичного заняття.
11. Лабораторні заняття, методика їх проведення.
12. Факультативи. Консультації.
13. Організація навчальних і переддипломних практик.
14. Суть і значення самостійної роботи студентів.
15. Види самостійної роботи і педагогічне керівництво нею.
16. Методика організації самостійної роботи студентів ВНЗ.
17. Керівництво і контроль за самостійною роботою студентів під час вивчення курсів історичних дисциплін.
18. Значення індивідуальної роботи для навчально-виховного процесу.
19. Форми і методи організації індивідуальної роботи із студентами під час вивчення історичних дисциплін.
20. Методи навчання у вищій школі.
21. Колоквіум.
22. Функції і форми педагогічного контролю у вищій школі
23. Види семінарських занять.
24. Індивідуалізація самостійної роботи студентів.
25. Методи дискусійного характеру.
26. Організаційні принципи педагогічного контролю.
27. Види і форми підсумкового контролю знань студентів.
28. Тестування студентів. Форми тестового контролю.

29. Поняття науково-дослідницької діяльності.
30. Місце дослідницької роботи у навчальному процесі.
31. Робота студентів у проблемних групах і виконання проектів
32. Методи і техніка дослідження
33. Методика проведення занять у проблемних групах, гуртках.
34. Основна документація викладача історичних дисциплін.
35. Основи науково-педагогічної діяльності викладача історії.
36. Система підготовки і перепідготовки науково-педагогічних працівників.
37. Функції викладача історичних дисциплін.
38. Система вимог до особистості викладача історичних дисциплін.
39. Риси професіоналізму викладача.
40. Складові авторитету викладача.

Історіографія всесвітньої історії

1. Праця Геродота «Історія» та її роль у розвитку історіографії.
2. Фулідід і його твори.
3. Тіт Лівій та його «Римська історія».
4. Історичні погляди Тацита.
5. «Життя дванадцяти цезарів» Гая Светонія Транквілла.
6. Головні особливості історіописання в період Середньовіччя.
7. Творчість істориків раннього середньовіччя – Григорій Турського, Ісидора Севільського, Беди Венерабіліса.
8. Хрестові походи в середньовічних хроніках.
9. Жан Фруассар – історик Столітньої війни.
10. Риторична школа італійської гуманістичної історіографії.
11. Ерудитська школа історіописання епохи Відродження. Творчість Флавіо Бьондо.
12. Історичні погляди і твори Нікколо Макіавеллі та Франческо Гвіччардіні.
13. Передумови виникнення і розвитку просвітницької історіографії.
14. Розробка теорії «суспільного договору» в творах Ж.Ж. Руссо.
15. Географічний фактор в історії Ш. Монтеск'є.
16. Теорія історичного прогресу в творах Ж.А. Кондорсе.
17. Концепція історії Росії В.М. Татіщева.
18. Роль і основні напрямки розвитку історичної науки у Франції в період Реставрації.
19. Ліберальна школа істориків доби Реставрації.
20. Леопольд Ранке і його внесок в світову історіографію.
21. Історичні погляди О. Тьєррі та Ф. Гізо.
22. Історія Великої Французької революції у творах Ф. Міньє і А. Тьєра.
23. М.М. Карамзін і його концепція історії Росії.
24. Томас Карлейль про роль особистості в історії.
25. Вчення Іполіта Тена про вплив «середовища, раси і моменту» на розвиток літератури..
26. Проблема циклічного розвитку світової історії в працях О.Шпенглера, А. Тойнбі, П. Сорокіна.
27. Р. Колінгвуд та його історико-філософські ідеї.
28. Марксистська інтерпретація історичного процесу.
29. Виникнення історичної школи «Анналів».

30. Історико-теоретичні концепції Л. Февра і М. Блока.
31. Фернан Бродель і «друге покоління» Школи «Анналів».
32. Головні риси «нової історичної науки» в другій половині ХХ ст.
33. Розвиток мікроісторії у творчості Е. Ле Руа Лядюрі, Карло Гінзбурга, Наталі Земон-Девіс.

Актуальні питання сучасної української історіографії

1. Охарактеризуйте основні методологічні аспекти світового історіографічного процесу.
2. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Критика».
3. Розкрийте особливості інтелектуальної ситуації другої половини ХХ століття.
4. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «І».
5. Дайте характеристику чотирьом головним методологічним положенням «нової історичної науки».
6. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Україна модерна».
7. Розкрийте суть поняття «культурно-антропологічна історія».
8. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Дух і літера».
9. Охарактеризуйте суть поняття «націоналізація» історії.
10. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Сіверянський літопис».
11. Дайте характеристику основним базовим рисам і концептам історіографічного канону.
12. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Соціум».
13. Охарактеризуйте «традиціоналістський» синтез «Історія України: нове бачення».
14. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Записки НТШ».
15. Вкажіть провідні теми «традиціоналістського» синтезу львівських вчених «Історія України». – Львів, 2002.
16. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Буковинський літопис».
17. Проаналізуйте новаторський синтез Н.Яковенко як альтернативу національно-державної парадигми історіописання.
18. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Схід-Захід: історико-культурний збірник».
19. Проаналізуйте новаторський синтез Я.Грицака як альтернативу національно-державної парадигми історіописання.
20. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Український гуманітарний огляд».
21. Дайте характеристику стану вивчення давньої історії України.
22. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Історія та історіографія в Європі».
23. Розкрийте основні проблеми історіографії історії України ХУІ-ХУІІІ століть.

24. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Грані».
25. Обґрунтуйте нове прочитання концепції «Української національної революції ХУІІ століття».
26. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Український історичний журнал» останніх років.
27. Розкрийте основні засади сучасної вітчизняної історіографії українського національного відродження ХІХ – початку ХХ століття.
28. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Історичний журнал» останніх років.
29. Охарактеризуйте історіографію Української національної революції 1917-1921 рр.
30. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій часопису «Український історик» останніх років.
31. Дайте характеристику основним проблемам історіописання історії України другої половини ХХ століття.
32. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій бібліотеки газети «День».
33. Проаналізуйте стан і перспективи дослідження проблем всесвітньої історії.
34. Проаналізуйте з погляду історіографії основний зміст наукових публікацій бібліотеки газети «Дзеркало тижня».

2 семестр

Методологія історії ХХ ст.

1. Методологія і її становлення
2. Школа «Нові історики»
3. Методологія і міждисциплінарний синтез
4. «Усна історія» і її значення в розвитку історичної науки
5. Історія понять
6. Візуальна історія
7. Історія побуту
8. Історія менталітету
9. Мікроісторія
10. Історія «знизу»
11. Історія довкілля
12. Проблема джерел
13. Пам'ять, досвід, історична пам'ять
14. Історія ідей
15. Жіноча історія
16. Заморська історія
17. Історія читання
18. Міждисциплінарний синтез і його значення в історичних дослідженнях
19. Розвиток усної історії в Україні і її вплив на вдосконалення методології досліджень історії України
20. Колективна пам'ять
21. Історична пам'ять

Історія держави і права зарубіжних країн

1. Первісне суспільство і додержавні форми соціального управління.
2. Форми, функції та механізм давньосхідних держав.
3. Виникнення права.
4. Основи суспільного ладу античних країн, спільні риси та особливості.
5. Внутрішні та зовнішні функції античної держави.
6. Загальні риси та особливості форм республіканських античних держав.
7. Римське право: джерела і періодизація.
8. Візантія – правонаступниця давньоримської держави.
9. Держава і право франків й англосаксів.
10. Основні риси ранньофеодального права.
11. Форми середньовічних держав.
12. Особливості права в країнах середньовічного Сходу.
13. Становлення мусульманського права, основні його риси.
14. Громадянське суспільство як історичний етап у розвитку людської цивілізації.
15. Ранні революції та їх вплив на становлення держави нового типу.
16. Революції останньої чверті XVIII ст. та їх вплив на становлення держави нового типу.
17. Революції середини XIX століття в Німеччині та їх вплив на становлення держави нового типу.
18. Буржуазна і капіталістична держава — держава перехідного типу.
19. Основні тенденції розвитку елементів форми держави: форми державного правління, форми державно-територіального устрою та форми політичного режиму.
20. Форми державного правління та їх розвиток після буржуазних революцій XVII—XVIII ст.
21. Буржуазні революції XVIII—XIX ст., їх вплив на становлення політичних режимів в країнах Західної Європи та США.
22. Форми державно-територіального устрою в зарубіжних країнах.
23. Сутність держави та її еволюція в епоху громадянською суспільства.
24. Функції держави, основні тенденції їх розвитку.
25. Буржуазні революції XVIII — XIX ст. і право нового типу.
26. Кримінальний процес в зарубіжних країнах.
27. Становлення й розвиток буржуазної держави – держави нового типу в далекосхідних країнах.
28. Держава в країнах Близького Сходу.
29. Право далекосхідних країн.
30. Право мусульманських країн.

Історія української діаспори

1. Українська діаспора як історичне, соціальне та демографічне явище
2. Перспективи співпраці між діаспорою і Україною
3. Суспільно-громадське життя в діаспорі
4. Архіви, архівні фонди і книжкові колекції української діаспори
5. Українські періодичні видання в діаспорі
6. Мистецькі здобутки в діаспорі
7. Українська освіта поза Україною

8. Розвиток науки в діаспорі
9. Видатні українці за межами України
10. Українська діаспора: проблеми дослідження
11. Державна політика щодо української діаспори
12. Українці за кордоном: екскурс в історію
13. Діяльність Інституту дослідження української діаспори при Острозькій академії
14. Товариство українців у Фінляндії
15. Український Дім у Білорусії
16. Світовий Конгрес Українців (Ukrainian World Congress)
17. Українська Всесвітня Координаційна Рада
18. Українці в Бразилії
19. Українці Австралії
20. Українці Аргентини
21. Українці Австрії
22. Українці Канади
23. Українська діаспора в Чехії
24. Українська громада у Франції
25. Чотири хвили української еміграції
26. Українська спілка на заході Норвегії
27. Союз українок-емігранток у Польщі

**УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

**Інститут філології та суспільствознавства
Історичний факультет**

**Кафедра всесвітньої історії
та правознавства**

Контрольна робота
з курсу «Історія слов'янських народів»
на тему:

(тема роботи)

Студента _____

Групи _____

Викладач _____

Висновок викладача _____

Дата _____ підпис _____

План

Вступ

1. (зміст питання)

2. (зміст питання)

3. (зміст питання)

4. (зміст питання)

Висновки

Список використаних джерел та літератури

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Абакумов О. Велика слов'янська колонізація Балкан VI ст. // Київська старовина. – 2003. – № 5. – С. 3-16.
2. Баран В. У пошуках прабатьківщини слов'ян // Історія в школах України. – 2003. – № 1. – С. 29-34.
3. Давня історія України. В трьох томах. – Т. 3. Слов'яно-Руська доба. – К.: Інститут археології НАН України, 2000. – 695 с.
4. Залізник Л. Л. Первісна історія України: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 1999. – 263 с.
5. Історія західних і південних слов'ян (з давніх часів до ХХ століття). Курс лекцій: Навч. посібник / В. І. Яровий, П.М.Рудяков, В.П.Шумило та ін. – К. “Либідь”, 2001. – 632 с.
6. Новітня історія України (1900 – 2000): Підручник / А.Г.Слюсаренко, В.І.Гусєв, В.П.Дрожжин та ін. – К.: Вища шк., 2000. – 663 с.
7. Третецкий А.В. Новочеркасск: июнь 1962 г. // Военно-исторический журнал. – 1991. – № 1. – с. 25-33.
8. Хрущев Н.С. Воспоминания: Избранные фрагменты. – М.: Молодая гвардия, 1997. – 587 с.
9. Шаповал Ю.І. Доля як історія. – К.: Генеза, 2006. – 448 с.

ПОЛОЖЕННЯ

про контрольні роботи студентів заочної форми навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

1. Контрольна робота є однією з основних форм контролю за засвоєнням навчального матеріалу і розглядається в контексті навчального процесу.
2. Зміст завдань контрольних робіт складається до початку навчального семестру, зберігається на кафедрі й оголошується викладачем під час викладання навчальної дисципліни. Дозволяється самостійне отримання завдань контрольної роботи студентами на відповідних кафедрах, що фіксує лаборант кафедри.
3. Дублювання завдань контрольних робіт не дозволяється. Успішне виконання контрольних робіт є умовою допуску студента до підсумкового контролю.
4. Планування контрольних робіт здійснюється з фахових дисциплін нормативної частини циклу професійно-орієнтованої підготовки. Перелік дисциплін затверджується вченою радою факультету, але сумарна кількість годин не повинна перевищувати кількості годин відведених на контрольні роботи навчальним планом.
5. Кількість контрольних робіт на заочній формі навчання планується з такого розрахунку – одна контрольна робота на 108 годин, але не більше двох контрольних робіт на рік з однієї дисципліни.
6. При розрахунку й обліку часу при перевірці контрольних (у тому числі модульних) робіт виходити з $\frac{1}{4}$ години на одну роботу.
7. Контрольні роботи можуть подаватися студентом-заочником як в рукописному варіанті, так і в друкованому вигляді.
8. Обсяг контрольних робіт встановлює кафедра залежно від навчальної дисципліни.

9. Підсумкова форма контролю включає в себе результати контрольної роботи.
10. Контрольні роботи можуть виконуватися як у домашніх умовах (поза навчальним закладом), так і у вищому закладі освіти.
11. Контрольні роботи, виконані поза вищим навчальним закладом освіти, перевіряються викладачем, у семиденний термін з часу їх надходження до навчального закладу і зараховуються за результатами співбесіди викладача із студентом.
12. Контрольні роботи, виконані у вищому навчальному закладі освіти під час сесії, перевіряються викладачем у дводенний термін і зараховуються за результатами їх виконання.
13. Порядок обліку контрольних робіт визначає відповідна кафедра.
14. Облік надходження та виконання контрольних робіт здійснюють кафедри. На НКЦ облік надходження та виконання контрольних робіт здійснює методист, контрольні роботи методист надсилає або передає викладачам протягом поточного місяця. Контрольні роботи списуються на НКЦ після зарахування.
15. Винесення контрольної роботи за межі університету забороняється, крім таких випадків:
 - а) використання в якості наочних зразків на НКЦ університету;
 - б) впровадження в практику педагогічної діяльності (запити дошкільних закладів, шкіл, відділів освіти).
16. Контрольні роботи, які перевіряються викладачами за місцем знаходженням НКЦ, зберігаються до ознайомлення з ними завідувачів кафедр (або за їх дорученням – викладачем кафедри), після чого списуються у встановленому порядку.
17. Склад комісії, яка підписує акт про списання контрольних робіт: викладач, лаборант кафедри (методист НКЦ), завідувач кафедри (завідувач НКЦ). Акти про списання зберігаються на кафедрах протягом одного календарного року.